

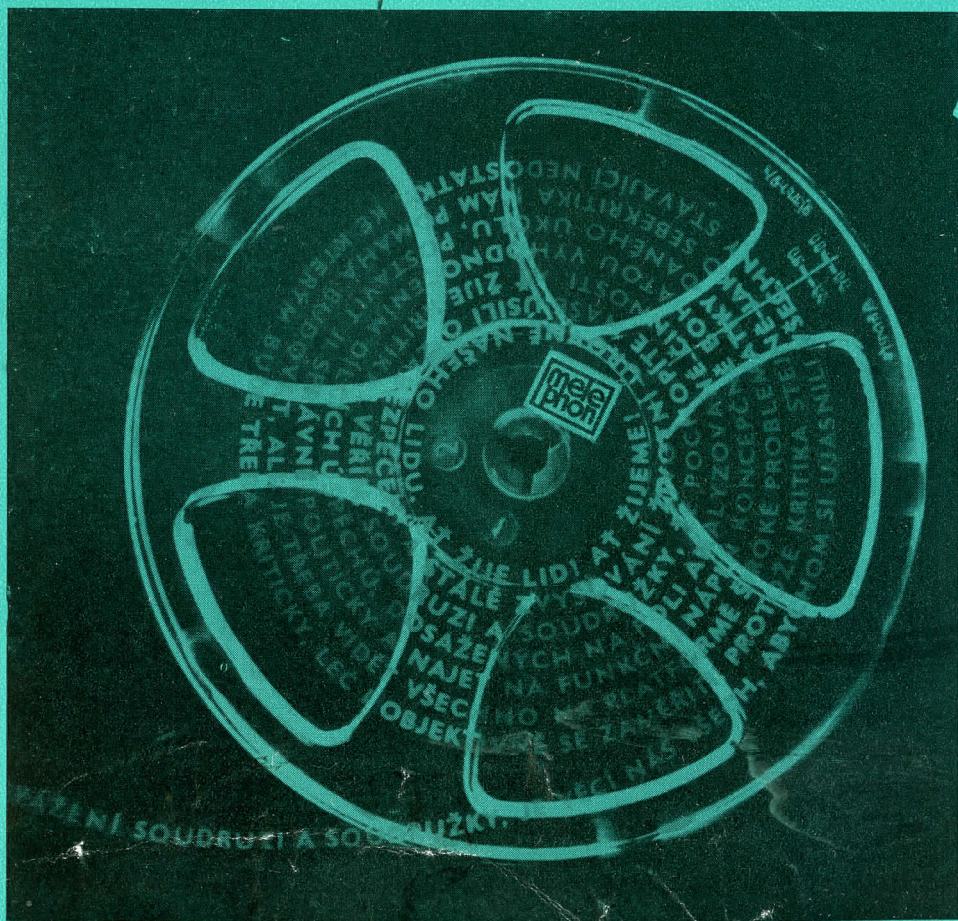
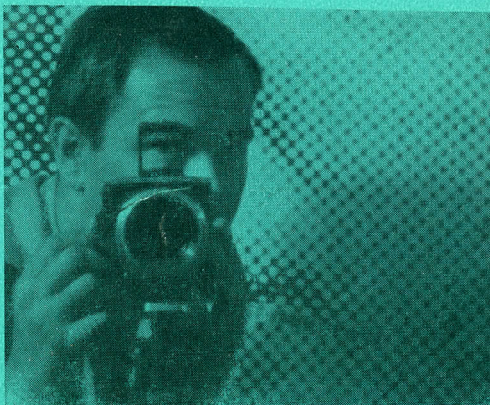
5rms

5

repertoár
malé scény
ročník 6
1968

VYSTAVUJE VÁCLAV ŠEVČÍK

MÍRUMILOVNÝ MUNGO

JAMES THURBER

V kobří zemi se jednou narodil mungo, který nechtěl válčit s kobrai ani s nikým jiným. Mezi mungy se brzy rozneslo, že mezi nimi žije jeden, který nechce zabíjet kobry. To, že nechce zabíjet ani nikoho jiného, to byla jeho věc, ale povinností každého munga je zabíjet kobry, nebo se od nich nechat zabít.

„Proč?“ ptal se mírumilovný mungo. I rozneslo se, že ten divný mladý mungo je nejen kobrofil a antimungista, ale že je i duševně úchylný a že se staví proti ideálům a tradicím mungismu.

„Je to blázen,“ vykřikoval otec mladého munga.

„Je nemocný,“ říkala jeho matka.

„Je to zbabělec,“ hulákali jeho bratři.

„Je mungosexuál,“ šeptaly si jeho sestry.

Cizinci, kteří mírumilovného munga nespátřili ani koutkem oka, si pojednou vzpomínali, že ho viděli, jak se plazí po břiše, jak si zkouší kobří kápě, nebo jak osnuje násilný převrat v Mungosii.

„Snažím se používat rozumu a intelligence,“ říkal podivný mladý mungo.

„Rozum je počátek zrady,“ řekl jeden ze sousedů.

„Intelligence je to, co používá nepřítel,“ řekl druhý.

Nakonec se krajem rozšířila pověst, že mladý mungo má v zubech kobří jed, pohnali ho k soudu, zvednutím prackek potvrdili jeho vinu a odsoudili ho k doživotnímu vyhnanství.

Ponaučení: Popel popelu, hlína hlíně; když tě nedostane nepřítel, proč by se to nepovedlo tvým bližním?

MEDVĚDI

A

OPICE

JAMES THURBER

V hlubokém lese žila spousta medvědů. V zimě spali, v létě hráli „medvídek v své jamce sedí sám“ a chodili krást med a buchtý do blízké chaloupky. Jednoho dne k nim přišel ukecaný opičák jménem Kecal a sdělil jim, že jejich způsob života nestojí za nic. „Jste zajatci radováněk,“ řekl, „propadli medvídku ve své jamce“, a otroci buchet a medu.“

Na medvědy to udělalo náramný dojem a když Kecal pokračoval, skutečně se vyděsili. „Za to můžete poděkovat svým předkům.“ Kecal byl tak ukecaný, ukecanější než ta nejukecanější opice, jakou kdy viděli, takže uvěřili, že toho zná více než oni nebo kdokoliv jiný. Sotva však odešel, aby vysvětlil ostatním zvířatům jejich situaci, medvědi se opět vrátili ke svým zábavám a hrám, ke krádežím medu a buchet.

Dekadence z nich udělala bytosti bystrých očí, veselého srdce a mrštných prack, a tak si šťastně žili jako žili medvědi odjakživa, dokud se v lese neobjevili dva Kecalovi následovníci – opičáci Žvanila a Přetrhdílo. Byli ještě ukecanější než Kecal, přinesli mnoho darů a neustále se jen usmívali. „Přišli jsme vás osvobodit od svobody,“ řekli. „Toto je Nové Osvobození, dvakrát tak dobré jako to staré, protože jsme dva.“

A tak byl každý medvěd přinucen nosit obojek a obojky byly spojeny řetězy. Nejstaršímu medvědovi dal opičák Přetrhdílo do čenichu kruh a jím provlékl řetěz. „A teď vám nic nebrání, abyste dělali to, co vám řeknu,“ řekl opičák Přetrhdílo.

„Teď vám nic nebrání, abyste říkali to, co vám povím,“ řekl opičák Žvanila. „Tím, že jsme ušetřili volby vašich vůdců, uchránili jsme vás před nebezpečím výběru. Už žádné tajné hlasování, všechno veřejně o otevřeně.“

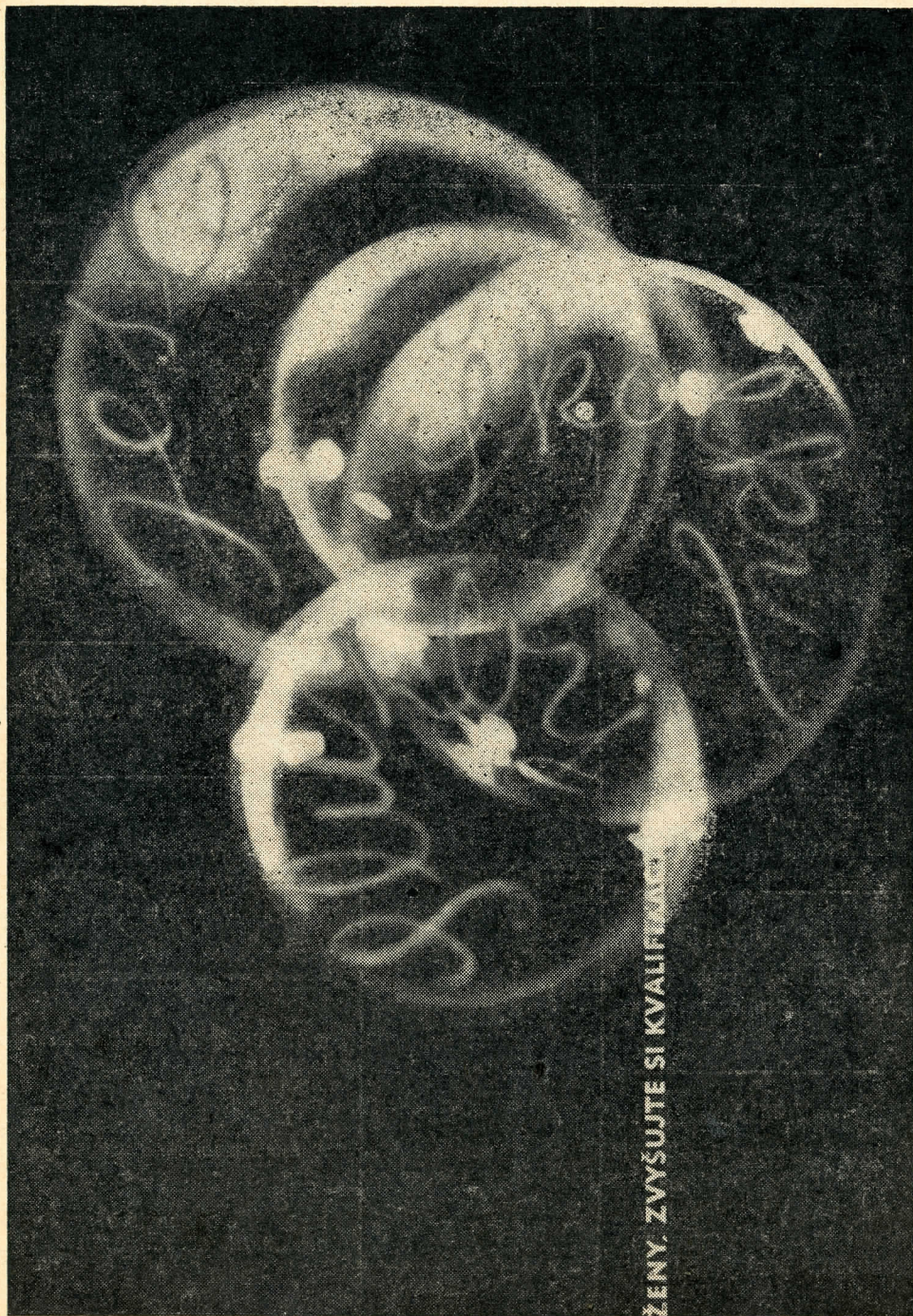
Dlouho, dlouho se medvědi podrobovali Novému Osvobození a přemýšleli heslo, které je naučily opice: „Proč stát na vlastních nohou, když můžete stát na našich?“

Jednoho dne však medvědi rozbili okovy své nové svobody, vrátili se zpět do hlubokého lesa a opět počali hrát „medvídek v své jamce“, jakož i krást med a buchtý z blízké chaloupky. A jejich smích a veselí se rozléhaly lesem a ptáci, kteří přestali zpívat, se znovu rozezpívali a všechny zvuky země zněly jako hudba.

Ponaučení: Lépe je svobodě naslouchat, než ji poslouchat.

Přeložil Jaroslav Kořán

ŽENY. ZVYŠUJTE SI KVALIFIKACI

František Halas

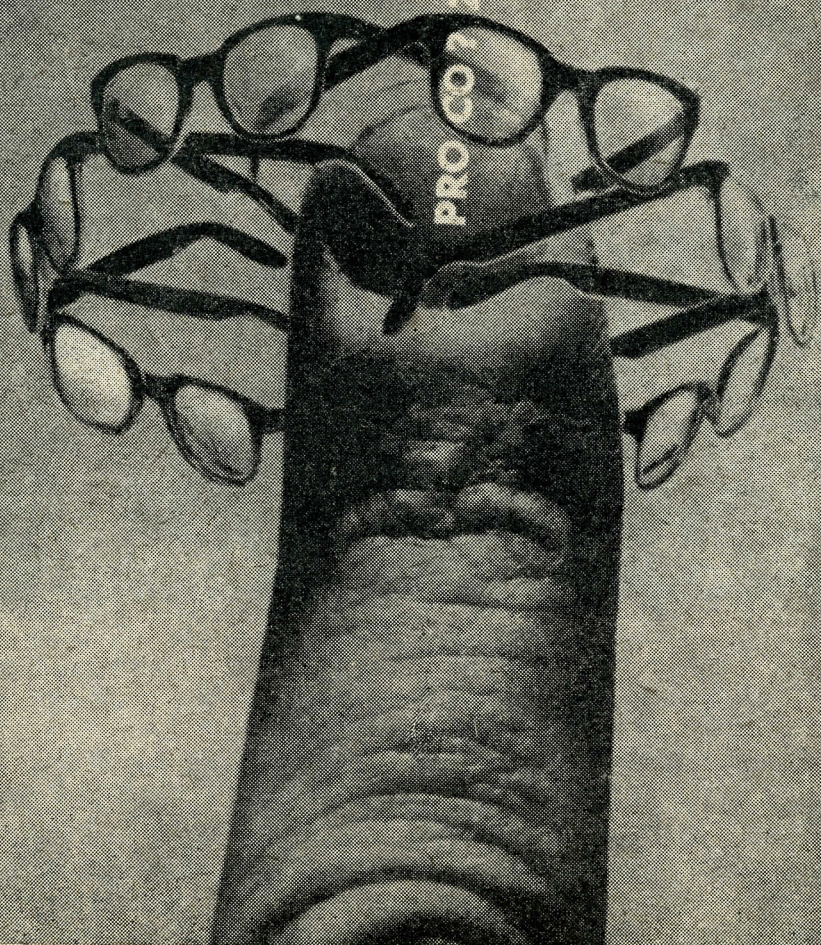
Léta

*Oblohy zvrstvené
a roky přešlé v dál
dny láskou zvichřené
vás jsem se nenadál*

*Ted' stojím zmaten v nich
v přepychu podivném
snů dávno ztracených
v mlčení pochybném*

*Bojím se abych nenašel
ta slova co vše zabila
jak jsem se s nimi vynášel
a jak se láska trápila*

PRO CO? ZA CO? ZA KOLIK?

Historie psaná písničkou

JIŘINA SALAČOVÁ

... BYLY TO HEZKÉ DOBY, KDYŽ JSTE STÁVALA NA PODIU SKROMNĚ JAKO MALÁ ŠKOLAČKA, BEZ PÓZ A EFEKTŮ, ALE CO JSTE ZPÍVALA, TO SEDĚLO. JE TO VELKÁ ŠKODA, ŽE TEĎ UŽ SI VÁS ČLOVĚK MŮŽE POSLECHNOUT JEN Z DESEK, PŘESTOŽE JSTE NA SILVESTRA DOKÁZALA, ŽE VÁS HLAS NEZTRATIL NIC NA KRÁSE ... VĚŘTE, ŽE MÁTE JEŠTĚ HODNĚ OBDIVOVATELŮ, KTERÍ UMĚJÍ OCENIT KVALITNÍ ZPĚVAČKU ...

Dopis s těmito větami dostala Jiřina Salačová poté, co se zcela výjimečně objevila na televizní obrazovce v Dvořákově silvestrovském pořadu: Karel Vlach v roli šéflékaře si ji vybral jako jednoho ze čtyř svých nejmilejších pacientů spolu s Inkou Zemánkovou, Arnoštem Kavkou a Rudolfem Cortésem. Obsah dopisu svědčí o tom, že v naší široké obci posluchačské jsou zastoupeni nejen ti, pro něž není nad Gotta, Matusku či Neckáře, Kubišovou, Pilarovou nebo Simonovou, ale že především příslušníci té střední generace stále vzpomínají na slavné interprety svého mládí. Jiřina Salačová mezi ně náleží plným právem – po celou válku i v několika následujících letech byla nejpopulárnější a pravděpodobně i nejlepší interpretkou tanečních melodií u nás. Její specialitou byly ponejvíce pomalé lyrické balady s kantilénou, v nichž se výtečně uplatnil její jasný a školený hlas; dokázala se však vyrovnat i s rychlými záležitostmi a její improvizace, které ovšem byly předem připraveny aranžérem skladby, zněly jistě a přesvědčivě a kladly velký důraz především na melodičnost.

Kariéra Jiřiny Salačové začala v roce 1940. Tehdy ještě pracovala v nakladatelství GRANDO jako knihkupecká účetní. Současně zpívala rok v Kühnově dětském a pět let ve smíšeném pěveckém sboru. Jednoho dne se spolu se dvěma kamarádkami ze sboru – Radkou Hlavovou a Věrou Kočvarovou – pokusila založit dívčí pěvecké trio a zpívat populární melodie. Na jednom večírku je při vystoupení náhodně uslyšel Karel Vlach: zanedlouho přišel spolu s Arnoštem Kavkou za Jiřinou do nakladatelství s dotazem, zda by se děvčata nechtěla podílet na nahrávce gramofonové desky.

„Ta skladba, to byl Koncert nemluvnat od Alfonse Jindry. Byla jsem do zpěvu tehdy strašně zapálená a tak jsem hned řekla, že to zkusíme. Dělal jsme pochopitelně jen doprovod Arnoštovi, ale vyšlo to zřejmě dobře, protože když nás z desky slyšel pan Dvorský, kterého jsem dobře znala z nakladatelské spolupráce, nabídl nám hned angažmá. Chystal se v dubnu – necelé dva měsíce po natočení desky – na velký zájezd s orchestrem doplněným smyčci a pozval nás tedy také. A tak jsme jely. Místo Radky, která musela z rodinných důvodů zůstat v Praze, přišla mezi nás další kolegyně ze sboru: Máša Horová.

To jsme již vystupovaly pod jménem Allanovy sestry. Jméno pro nás vybral Arnošt Kavka podle skladatele Koncertu nemluvnat Alfonse Jindry, který se správně jmenuje Alfons Langer a svá aranžmá psal pod pseudonymem Allan. Uváděly jsme tehdy Broučku můj od Kamila Běhounka, Vyznání lásky od Chopina a další věci, na které se již nepamatuji. Jako sólistka byla na zájezdu Inka Zemánková.“

Když skončila turné s R. A. Dvorským, vrátila se Jiřina Salačová opět do nakladatelství své tety. Karel Vlach však na trio nezapomněl a když začal sestavovat definitivní kapelu pro letní účinkování na Střeleckém ostrově a navazující podzimní angažmá v Alhambře, přišel si opět pro Allanovy sestry. A právě v Alhambře začala Jiřina Salačová zpívat také jako sólistka. „Jak k tomu došlo? Ani sama nevím, snad to bylo tím, že jsem i v triu zpívala vedoucí melodii a všechna sóla. Tehdy jsem ještě byla stále zaměstnaná v nakladatelství v Dušné a Vlach dělal prokuristu nedaleko nás v Dlouhé třídě ... Koncem roku 1940 jsme oba dali výpověď a nový rok jsme začali jako

profesionálové. Pak už se do konce války střídaly dlouhodobé zájezdy s vystupováním v Lloyd. Za války se hrálo ponejvíce k poslechu a to snad bylo důvodem, že vznikly tak hezké písničky: byly na ně totiž kladeny větší nároky jak po stránce muzikantské, tak hlavně po textové. Zpívala jsem za ta léta opravdu velké množství skladeb. Nejraději ale Noc a den, často i dvakrát denně, pak Malinův Inzerát, při němž jsme dělali s Karlem Vlachem »velkou« show – dokonce jsem mu brečela na rameni, s Arnoštem Kavkou Doktor Swing a jiné... Všechna čísla jsme se snažili nějak upravit pro pobavení lidí, protože se netancovalo a celý večer pouze zpívat, to dobře nešlo... Pokud se týká vzorů, tak jsme jistě nějaké měly, alespoň v podvědomí. Poslouchaly jsme hodně Andrews Sisters a Boswell Sisters, ale v zásadě jsme je nikdy zvlášť nekopírovaly. Já jsem se také nesnažila nikoho napodobovat: když jsem dostala nový materiál a desku, tak jsem si nejprve nastudovala skladbu sama a teprve pak jsem si poslechla nahrávku. Nevím, bylo-li to dobře, ale jsem toho názoru, že větší cenu má třeba horší originál, než dobrá kopie.“

Pak přišel rok 1945, přiblížil se konec války a Vlachova kapela se rozešla. Po krátkém váhání a vybírání sestavil Karel Vlach nové těleso. „Rozšířily jsme se i my – přibraly jsme do skupiny novou členku Boženu Portovou-Kločovou. My jsme chtěly zpívat čtyřhlasně již dříve. Už za války s námi na některých deskách zpíval jako čtvrtý sám Karel Vlach. Tato skupina se nazývala Vlach Quartet a na deskách je zachována na čtyřech či pěti věcech: Vítr to zná, Recept na náladu, Poznáte lehce náš rytmus aj. Po válce jsem pracovala s Vlachem a Allanovými sestrami až do roku 1947, kdy jsem z rodinných důvodů zůstala doma. Místo mě nastoupila Blažena Lázníčková, která však zpívala v kvartetu a nikoliv sólově. Dlouho jsem doma nezůstala. Jen co byl mému synovi měsíc, byla jsem s ním na chatě, přijel tam za mnou Karel Vlach s Jardou Manglem, autorem písničky Pod starou lucernou: a pojď prý už zpívat, takhle to dál nejde...“

Jiřina Salačová se tedy opět vrátila do orchestru Karla Vlacha, ale již jako host a sólová zpěvačka. Znovu vystupovala v rozhlase, na deskách a na koncertech po celé republice. Na podzim 1947 přijala trvalé angažmá v Arcadii na Václavském náměstí v souboru trumpetisty Slávy Záděry, s nímž zpívala tři roky, pak ještě s Láďou Bezubkou, tři roky (1955–58) spolupracovala s Lišáky a mezitím jezdila téměř každý rok na delší angažmá do Bratislavy. Od roku 1963 do roku 1966 byla členkou vokální skupiny Lubomíra Pánka. V současné době můžete slyšet Jiřinu Salačovou opravdu jen zřídkakdy, pokud ovšem nemáte doma některé z jejích starých a slavných nahrávek na Ultraphonu. Čas od času sice jezdí na zájezdy s estrádní skupinou, ale doprovází ji většinou jen klavír nebo nanejvýše malá rytmická skupina. A to je jistě na újmu jejímu vystoupení. Uvádí stále svoji slavnou melodii Noc a den od Cole Portera, Říkej mi to prosím potichoučku, Amado mio nebo Šumění deště. A stále zpívá dobře. Tím méně je pochopitelné, že si na ni nevzpomene nikdo ani v rozhlase, ani v televizi, ba dokonce ani bývalí spolupracovníci z orchestrů. Vděčné posluchače by si dlouho nehledala ani dlouho-hrající deska s nově nastudovanými evergreeny ze čtyřicátých let. Zatím zůstává Jiřina Salačová královnou v exilu.

STANISLAV TITZL / KAREL SRP

ŠUMĚNÍ DEŠTĚ

HUDBA: VÁCLAV POKORNÝ

TEXT: JIŘÍ MLÁDEK

Zvolna Dmi C7 C Ami Dmi C9

1. Tak nějak divně vždy mě srdce bolí, když struny větru začnou z dálav
2. Když přijde podzim a když mlžné há-vy jak rubáš kryjí ob-na-ženou

C F Fmi C Ami D7

hrát, když u-ni-so-no deště šu-mí metro-po-lí a vkroky na-še klinpá je-ho
žem když plane ví-no psi jak ohen popí-na-vý a těžké mraky plynou ob-zo-

C7 D7 C7 Dmi G7 C F Dmi

pád. Zní jeho rytmus písní v našich srdcích, ří-káš mi v tanci ka-pek: "Mám tě
rem. Když do mých o-ken ví-tr bi-je prud-ce a crčky deště drn-čí jejich

E Dmi Fmi C

rád." Bloumá-me spo-lu po bulvárech spi-cích a jen náš krok z ní zní
sklem vždy srd-ce mě se sevře v sladké mu-ce a toužím s tebou

D7 Fmi F C C7 F

ti-še po u-li-cích a jenom liják šlehá do fa-sád. Šumě-ní deště je
bloudit ruku v ruce a deštěm zpít se jako krásným snem

Gmi C7 F Cmi B Hdim

písní mou, šumění deště mne o-pí-jí, šumě-ní deště nad

F Fdim C7 F C7 C7 B C7 C7# f

mou hlavou je stafáž pro mou melanco-li-i. Šumě-ní deště mi

Gmi C7 F Gmi A7 B D7

zpívá slow, šu-mění deště je a-ri-í, šu-mění deště nad

F Fdim C7 F C7 C7 B F D7

há-kavou je marnou a blá-hovou má-ní-í. Deštivou no-cí, když

F B C7 3 F B A7

krá-čím stebou, nejhezčí svůj den pro-ži-jí, va-nutí vě-tru je

Dmi Gmi Fdim Gmi C7 F

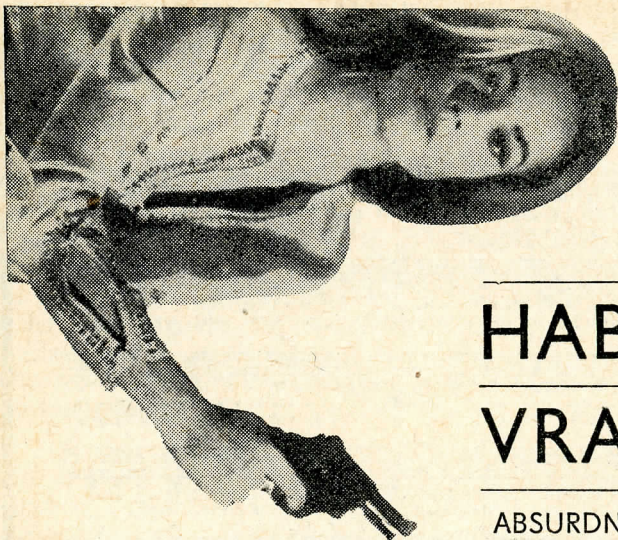
modlit-bou, cinká-ní kapek jemnou me-lo-di-í. V šu-mění deště dva

Gmi C7 F Gmi A7 H D7

lidé jdou, šumě-ní deště je o-pí-jí, šumě-ní deš-tě

F Fdim C7 F Dmi B C7 F

s ve-čer-ní tmou je pro ně mi-lostnou el-chy-mi-í.

BENGT
V.
WALL

HABILITAČNÍ VRAŽDA

ABSURDNÍ KRIMINÁLNÍ FRAŠKA
(PRVNÍ ČÁST DVOUDÍLNÉ „AUTO-
ROVY KOMEDIE“, NAPSANÉ r. 1962
A ZAKOUPENÉ KRÁLOVSKÝM DRA-
MATICKÝM DIVADLEM VE STOCK-
HOLMU)

ZE ŠVÉDŠTINY PŘELOŽIL
KAREL TAHAL

OSOBY:

VĚDEC

JEHO MANŽELKA

ŽAKYNĚ

KRIMINÁLNÍ KOMISAŘ

Děj se odehrává ve vědcově pracovně jednoho čtvrtěčního rána.*

* Nebo snad některého jiného rána?

Dost velký pokoj v šestém poschodí výškového domu. Zařízení je jednoduché, ale účelné: police s knihami, pohovka, několik klubovek, psací stůl. Napravo dveře do ostatních pokojů a do kuchyně, nalevo dveře, za nimiž je šatna a vchod.
Vědec, mladý muž, bílý, s brýlemi bez obrouček, sedí u psacího stolu nad svou habilitační prací. Na první pohled je vidět, že je to docela neprakticky založený člověk.
Na psacím stole váza s růžemi. Vědec vzhledne, s lehkým úsměvem se zadívá na růže a jedné z nich se dotkne. Pak se zase soustředí na svou práci. Udělá přestávku a čte verše.

VĚDEC: Pro tebe, ty má přespanilá,
teď zapalují naposledy
svůj oheň obětí, ať vánky s ním si hrají.
A píseň — holubice bílá —
ti nese — na rozchodnou tedy —
tu růži zrozenou, trhanou v básně hájí...

Áááá... (Vezme jednu růži, přelomí ji a dá si ji do klopý), „Pro tebe, ty má přespanilá...“
(Znovu se lehce usměje) „Pro tebe, ty má přespanilá...“
(V tom se ozve zvonek nad kuchyňskými dveřmi. Vědec sebou trhne, rychle vrátí růži do vázy a pokračuje v práci. Za chvíli je slyšet bližící se hlasy a kroky.)

MANŽELKA (zvenku): Prosím, pane komisaři. Tady je pracovna mého manžela.

KOMISAŘ: Děkuji vám.

VĚDEC: Policie?

KOMISAŘ: Prosím tisíckrát za prominutí. Přicházím jistě velmi nevhod. Ano, měl bych se představit — jsem kriminální komisař — moment, tady je legitimace — hm —

VĚDEC: To není třeba. Posadte se prosím.

KOMISAŘ: Děkuji. (Sedne si)

VĚDEC: Jsem opravdu velmi překvapen. Stalo — stalo se něco zvláštního?

KOMISAŘ: Mno, dalo by se to tak říct. Zcela zvláštní případ.

VĚDEC: Tak?

KOMISAŘ: Víte, pane doktore, už jistý čas pátráme po jisté prohnané mladé dámě, která vědcům krade jejich habilitační práce — a pak je k tomu ještě zavraždí!

VĚDEC: Strašné!

KOMISAŘ: Taky si myslím.

VĚDEC: Ale jakým způsobem — chci říci, co mám já — tfuj, to je nepříjemné! Zavraždí, říkáte?

KOMISAŘ: Už je to tak!

VĚDEC: Ale — proč tedy dotyčnou nezatknete?

KOMISAŘ: Ze dvou důvodů: Zatím se nám nepodařilo ji najít — a pak nemáme žádné důkazy!

VĚDEC: Ale — jak tedy můžete —?

KOMISAŘ: Indicie, pane doktore, indicie!

VĚDEC: Tak? Indicie? — Ano, ale co já s tím mám společného?

KOMISAŘ: Máme důvodné podezření, že si vás vybrala za svou další oběť.

VĚDEC (zděšeně): Mě?!

KOMISAŘ: Jen klid, klid, pane doktore. Policie vás střeží. Hlídáme celou čtvrť. Nikdo vám nemůže zkfivit ani vlasek — jestli uděláto to, co vám řeknu.

VĚDEC: Ano, ano, ovšem že udělám, co mi řeknete, ale stále ještě nechápu —

KOMISAŘ: Podívejte, většina vědců, kteří dělají habilitační práci, na tom není finančně právě nejlíp —

VĚDEC: To ano, to znám velmi dobře! Ale to přece ještě není důvod k tomu, aby jim někdo habilitační práci ukradl a pak je zavraždil.

KOMISAŘ: To samo o sobě ne — to je pravda! Ha ha ha! Promiňte, promiňte, ta věc je vážná, teď bych se neměl smát.

VĚDEC: To opravdu ne. Jestli mám být zavražděn, tak to není vůbec nic k smíchu!

KOMISAŘ: To rozhodně. To je vážný případ — zvlášť pro vás.

VĚDEC: A jste si jist, že celá čtvrť je hlídána?

KOMISAŘ: Jen klid, pane doktore, klid! Podívejte se z okna. — No, copak vidíte?

VĚDEC: Já — nevidím nic zvláštního —

KOMISAŘ: Správně! Policie se vyzná! Řekněte mi, co vidíte!

VĚDEC: Ano, tamhle je stánek s párky..

KOMISAŘ: Výborně! Tam máme jednoho svého agenta, přímo naproti vašemu vchodu!

VĚDEC: Ten párkař?

KOMISAŘ: Právě ten!

VĚDEC: Svatá hodino! To mě nikdy nenapadlo!

KOMISAŘ: To si myslím. Policie se vyzná! — No, a co vidíte ještě?

VĚDEC: Táhle je auto s chlebem —

KOMISAŘ: Správně! Ten za volantem, to je taky náš člověk!

VĚDEC: Úžasné — ale teď jede pryč!

KOMISAŘ: Ovšem — objedná celou čtvrť. Aby nevzbudil pozornost! — A copak vidíte dál?

VĚDEC: Dva zřízence od města — nebo jsou to z elektrárny? Dělají na ulici něco s ka-
belem.

KOMISAŘ: Přesně tak! To jsou dva moji nejbližší spolupracovníci! Báječní hoši! Vidíte tam ještě něco?

VĚDEC: Počkejte! Teď přijel nějaký chlapec —

KOMISAŘ: Výborně!

VĚDEC: Ale tenhle přece nemůže být od kriminálky.

KOMISAŘ: Ale ano!

VĚDEC: Ale tomu jsou sotva tak tři čtyři roky — a jede na tříkolce!

KOMISAŘ: Opravdu? Hm... Ano, to je možné. Náš chlapec tedy přijede za chvíli. Ale
teď se posaďte, pane doktore, já vám vysvětlím tu intriku —

VĚDEC: In —

KOMISAŘ: Ten případ! To my tak žertem říkáme svým případům „intriky“ — někdy.

VĚDEC: Aha. Uf, na mně úplně vyrazil ledový pot! (*Sedne si*)

KOMISAŘ: Zmínil jsem se už o tom, že vědci mají — hm — obyčejně nedostatek — hm
— ekonomických zdrojů —

VĚDEC: To si myslím!

KOMISAŘ: No — a copak dělá takový kandidát věd, když je na tom špatně s penězi? —
No ano, dá si inzerát! — A jaký inzerát? — No přece, že dává soukromé hodiny! — Nedal
jste si snad taky takový inzerát, pane doktore?

VĚDEC: Ano — ovšem —

KOMISAŘ: Správně! — A víte, kdo se na takový inzerát přihlásí?

VĚDEC: Kdo? Kdo se — přihlásí —?

KOMISAŘ: Vrah!

VĚDEC: Bože!

KOMISAŘ: Ta mladá dáma zvedne telefon a domluví se, kdy může přijít na hodinu. Dáma
se dostaví — a pak nějakým způsobem donutí svou nešťastnou oběť k tomu, aby vyskočila
z okna!

VĚDEC: Panebože — to je nechutné!

KOMISAŘ: Rovnou ven — a bum, je dole na ulici! A v tom zmatku, který vznikne, ukradne
habilitační práci a zmizí!

VĚDEC: Ale —

KOMISAŘ: Policie je bezmocná — jak se dokáže, že to nebyla sebevražda?

VĚDEC: Ano, ale ta diplomová práce?

KOMISAŘ: Ta se ztratí! Zřejmě ji prodá některému méně nadanému vědci, který sám
nedokáže nic vymyslet. Jistě víte, pane doktore, že mnozí z vašich — hm — kolegů a
učitelů — jsou naprosto nevzdělaná a nenadaná individua, ne?

VĚDEC: Ze by i můj profesor získal doktorát tímhle způsobem? — Ale ne, to přece bylo
už dávno! — Ale že z velké části byla jeho práce kradená, to je jisté! I když tomu říká
„citáty“!

KOMISAŘ: No vidíte! Vidíte!

VĚDEC: Ale můj bože —! (*Probudí se*) Vy chcete říct —!

KOMISAŘ: Přesně tak! Za dvacet minut má začít vaše hodina. Máme podezření, že ta
dáma, která přijde, je vrah!

VĚDEC: Áááá! Vy mě děsíte! Co si počnu? Co budu dělat?

KOMISAŘ: Tak poslouchejte — je to docela jednoduché! Budete dělat, že o ničem nevíte!
Přijmete tu mladou dámu — a pak uvidíme, co se bude dít. V psychologickém okamžiku
silně vykřiknete a střemhlav se vrhnete z okna!

VĚDEC: Cože?! Ale — ale — tedy je sedmé poschodí!

KOMISAŘ: Ovšem! Ale my jsme to zařídili tak, že přímo pod vaším oknem budou čekat
hasiči s plachtou. Jakmile vykřiknete, roztáhnou plachtu — a vám se nic nestane. Zatím

ta mladá dáma ukradne vaši habilitační práci — a my máme dostatečný důkaz! Kromě toho budeme moci poznat její metody — v čem spočívají. Vy tak, nepřímě, poskytnete důležitě poznatky kriminalistické psychologii! Dvě mouchy jednou ranou — nebo tři. Společně na vaši pomoc.

VĚDEC: Ale —

KOMISAŘ: S vaší pomocí se rozřeší jedna z největších kriminalistických záhad našeho století!

VĚDEC: Áááá!

KOMISAŘ: Tak, teď víte všechno, a já doufám, že nám neodepřete svou pomoc.

VĚDEC: Ale —

KOMISAŘ: Riziko, chcete říct? Nemusíte se znepokojovat! Takováhle záležitost pro nás není ničím novým. S naprostým klidem se svěřte hasičům.

VĚDEC: Jistě —

KOMISAŘ: Ostatně — je to prostě vaše povinnost, vaše povinnost vůči společnosti, vůči vědě. Zkrátka: počítám s vámi!

VĚDEC: Když to je právě to — moje věda — ta habilitační práce...

KOMISAŘ: Buďte úplně klidný.

VĚDEC: Víte, tohle vůbec nespadá do mého oboru. Já — já jsem estetik — filologického zaměření — ne normativního, to rozhodně ne, v tomto směru nemám žádné ambice — chci říci —

KOMISAŘ: Berte to docela s klidem, pane doktore. A vůbec, jako estetik byste přece měl vydržet — hm — nějaké to vzdušné salto! Ha ha ha! Ach, promiňte, že žertuji, ale vaše starosti jsou naprosto zbytečné, vaše obavy jsou přehnané. Jste přece muž, pane doktore! Dejte mi ruku na to, že nám pomůžete!

VĚDEC: Ne, pane komisaři. Já vám něco řeknu.

KOMISAŘ: No prosím.

VĚDEC: Existují muži činu — třeba vy. Ale jsou i jiné kategorie —

KOMISAŘ: Mužů?

VĚDEC: Ano. Myšlenka, cit, estetická analýza — čím je společnost diferencovanější, tím potřebuje víc kategorií.

KOMISAŘ: Mužů?

VĚDEC: Ano. Starý ideál mužnosti — válečník, lovec, jeskynní muž — zkrátka: zabíječ — jestli rozumíte, co myslím? Chci říci — v moderní společnosti —

KOMISAŘ: Člověk činu dohrál svoji roli. To chcete říct?

VĚDEC: Nikoli, nikoli!

KOMISAŘ: Děkuji vám! Tak jsme dohodnutí?

VĚDEC: Ale já — vy jste se neobrátil na toho pravého člověka! Nemohl by některý kolega přírodovědec — nebo třeba některý asyriolog — dalo by se uvažovat i o numismatikovi —

KOMISAŘ: Uvažovat se dá o všem možném. Ale teď jde o vás. A vůbec, já nevěřím, že byste se z toho mohl dostat bez naší pomoci.

VĚDEC: Mohu tu hodinu odvolat, mohu —

KOMISAŘ: Pche! To si myslíte! Bane, z toho se nedostanete. Jde jenom o to, jestli s naší pomocí nebo bez ní?

VĚDEC: Ale před chvílí jste říkal, že já mám pomoci vám.

KOMISAŘ: Ovšem. Pomoc bude vzájemná. Tak jsme domluvení?

VĚDEC: Ne, ne.

KOMISAŘ: Ne? Dovolte tedy, abych vám to vysvětlil. Jakožto členové společnosti máme nepochybně určité povinnosti — vůči společnosti.

VĚDEC: To jistě, ale —

KOMISAŘ: Každá společnost spočívá na právním podkladě — v tom se mnou jistě souhlasíte.

VĚDEC: Jistě —

KOMISAŘ: Péče o to, aby společnost byla právní institucí, byla svěřena policii. No! A tím je věc jasná. Je povinností každého občana spolupracovat s policií! Tady máte argument, ve vši stručnosti!

VĚDEC: Já samozřejmě — pokud jde o samotný princip — já rozhodně nepopírám správnost — ale jako estetik, jako muž citu a myšlenky, užívající analytických metod, které se nezabývají kvantitami, nýbrž se týkají jen subtilních nuancí řeči novoromantiků před

více než sto lety — chci říci — právě kvůli vědě — právě při pomyslení na habilitační práci, kterou tady vidíte — já nemohu — a vůbec, já jsem ženatý —

KOMISAŘ: Velmi zajímavé!

VĚDEC: Prosim? Jak to myslíte, pane komisaři?

KOMISAŘ: Vy jste ženatý — tak tedy přece jste — hm! — za určité situace! — muž činu? Ha ha ha!

VĚDEC: Poslechněte, pane komisaři —

KOMISAŘ: Nezlobte se, že jsem tak prostofeký. Já sám jsem ženatý osmadvacet let. Mému nejstaršímu klukovi je přes třicet — já jsem na všechno šel vždycky zotra. — Ale žerty stranou. Kam vlastně míříte?

VĚDEC: Já?

KOMISAŘ: To si myslím, že vy, ksakru! Já vás tady přijdu zachránit, ukázat vám jediné možné východisko. Věřte mi, že to nesnete, zrovna jako ti ostatní. A vy ještě mňň. To jsme měli jednoho kandidáta věd ve — v těch fosilních kostech — jak se tomu říká —

VĚDEC: Paleontologie?

KOMISAŘ: To je ono — pale — pale—. Ano. Člověk si myslí, že ten by měl něco vydržet — ale kdepak: spadnul rovnou do lesa! Vy bydlíte v sedmém poschodí, on bydlel ve dvacátém — a ještě k tomu na skále —

VĚDEC: Přestaňte, zvedá se mi žaludek!

KOMISAŘ: No — tak jsme se dohodli?

VĚDEC: Já nebudu mít odvahu. Vy jste mě hrozně znervóznil. (*Hodiny bijí devět*) Devět! Bože! Teď už je pozdě, abych tu hodinu odvolal! Co si počnu?

KOMISAŘ: Držte se mých instrukcí — přesně. Od začátku do konce! Jsme domluveni? (*Napřahuje ruku*)

VĚDEC (*rozpačitě ji přijme*): Ano — nic jiného mi asi nezbyvá.

KOMISAŘ: To rozhodně! A pamatujte si: ani slovo vaší manželce!

VĚDEC: Ale jak to? Ona by přece měla — jestli někdo — A stejně — Před začátkem hodiny vždycky přinese kávu.

KOMISAŘ: Ani slovo vaší manželce! To si pamatujte!

VĚDEC: A co řeknu, když se mě zeptá, proč jste tady byl? Chápete jistě, že ji to značně rozrušilo.

KOMISAŘ: Něco si vymyslete. Řekněte, že to bylo kvůli — hm — kvůli špatnému zaparkování.

VĚDEC: Ale my nemáme auto.

KOMISAŘ: Tak máte dětský kočárek, ne? I dětský kočárek se dá špatně zaparkovat, třeba uprostřed jízdní dráhy. S trochou estetické fantazie to už nějak vysvětlíte. Třeba se mohla ztratit nějaká kniha z knihovny — nebo tak něco.

VĚDEC: Ale já jsem manželce nikdy nelhal. Já ji mám rád!

KOMISAŘ: Každý začátek je těžký! Tak sbohem! A hodně štěstí!

VĚDEC (*podívá se na okno*): Panebože, sedmé poschodí!

KOMISAŘ: Spolehněte se na hasiče! (*Odejde*)

VĚDEC: Co jsem to udělal! Pustit se do takového šílenství! Sedmé poschodí! A chudák moje milovaná manželka, kdyby něco selhalo!

(*Přistoupí k psacímu stolu, nervózně listuje v habilitační práci. Přemýšlí. Vezme habilitační práci a zastrčí ji za knihy na polici*)

Pro všechny případy —

(*Pak jde ke skříni, odkud vytáhne svazek poznámkových listů, donese je na psací stůl a začne je prohlížet*)

Ano. Tohle by šlo —

(*Vloží svazek do archu papíru a ozdobným písmem začne psát: „Pojednání o jazyku novoromantiků se zvláštním zřetelem ke...“ Vejde manželka s kávou*)

MANŽELKA: Co chtěl?

VĚDEC: Maličkost — úplná hloupost —

MANŽELKA (*s podezřením, naléhá*): Něco to přece muselo být.

VĚDEC: Ale ne! — To je od tebe hezké, že jsi sem dala ty růže —

MANŽELKA: Já chci vědět, co to bylo! (*Postaví podnos s kávou na okraj psacího stolu*) No? Tak co chtěl?

VĚDEC: Víš — on chce, abych nic neříkal. Prosil mě —

MANŽELKA! Přede mnou nemusíš nic tajit! No? Tak co chtěl?

VĚDEC: Je to docela k smíchu — taková maličkost. *(Tiše)* Bože, sedmé poschodí!

MANŽELKA: Cože? Co to povídáš? A jsi celý zpocený!

VĚDEC: Opravdu? *(Utírá si čelo)* Je tady hrozně dusno, ne?

MANŽELKA: Mám otevřít okno?

VĚDEC *(vykřikne)*: Ne, ne, okno ne!

MANŽELKA: Co je ti?

VĚDEC: Mohla bys vypadnout — přímo na ulici — ze sedmého poschodí — víš, co by to bylo?

MANŽELKA: Vypadnout? Proč bych měla vypadnout z okna?

VĚDEC: Chtěl jsem říct — Víš, miláčku, nech to okno!

MANŽELKA: Jak chceš! *(Prostírá)* Kvůli něčemu tady přece byl.

VĚDEC: Ano — ovšem —

MANŽELKA: No?

VĚDEC: To — universitní zřízenec Andersson — co je v Universitní knihovně —

MANŽELKA: Co to povídáš? Co je s ním?

VĚDEC: Říkal jsem ti přece, že je to úplná maličkost, taková hloupost!

MANŽELKA: Opravdu?

VĚDEC: Úplný nesmysl!

(Zasednou ke kávě. Je vidět, že manželka se nemíní vzdát, dokud se jí nedostane podrobného vysvětlení. Vědec se kroutí jako červ na háčku — co by si měl pro všechno na světě vymyslet?)

MANŽELKA: Nechceš mi přece namluvit, že kriminální komisař by chodil až sem nahoru, kdyby o nic nešlo. Kdyby to nebylo něco důležitého. Něco velmi důležitého.

VĚDEC: To bylo — jedna kniha — ztratila se jedna kniha —

MANŽELKA: A ten Andersson ji ukradl?

VĚDEC: Ne, bože, to ne! Andersson přece nekrade knihy!

MANŽELKA: Ano, ale když ji neukradl, tak proč ten komisař —

VĚDEC: Pochop to: Andersson si myslel, že já jsem snad —

MANŽELKA: Že jsi ji ukradl ty? No to je něco hrozného!

VĚDEC: Ach bože!

MANŽELKA: Ty jsi ji přece neukradl, že ne? Úplně jsi mě vyděsil. Ne, teď mi to musíš říct všechno pěkně od začátku!

VĚDEC: Ale já mám hodinu — za pět minut! Až potom! Pak ti všechno řeknu — až po té hodině!

MANŽELKA: Snad si nemyslíš, že budu snášet tuhle nejistotu, zatímco ty si tady budeš sedět a — Co je to za dámu, co má přijít?

VĚDEC: Nemám vůbec tušení. Mluvil jsem s ní jenom telefonem. Četla v novinách můj inzerát a zavolala sem. Miláčku, já se teď opravdu musím trochu připravit.

MANŽELKA: Hloupost! Každou hodinu přece říkáš to samé. Na to se nemusíš připravovat.

VĚDEC: Jistě, ale —

MANŽELKA: Tak co je s tím Anderssonem? No?

VĚDEC: Jedna kniha — velmi vzácná kniha — středověký rukopis o — o čarodějnictví — čarodějnictví a duchové — a — a exorcismus —

MANŽELKA: K čemu je ti taková kniha? Na mě jde hrůza — říkáš „čarodějnictví“? A „duchové“? Kouzla a čáry a takové věci?

VĚDEC: Ale chápeš přece, že mně taková kniha k ničemu není.

MANŽELKA: Je psaná švédsky?

VĚDEC: Ne — latinsky.

MANŽELKA *(triumfuje)*: Takže Andersson by z ní taky nic neměl.

VĚDEC *(zoufale)*: Mohl by ji třeba prodat, ne?

MANŽELKA: Knihu, která má razítka Universitní knihovny? Myslíš, že Andersson je tak hloupý?

VĚDEC: Ale už jsem ti přece říkal, že Andersson nemá s tou knihou vůbec nic společného!

MANŽELKA: Opravdu? Mně se zdálo, že jsi říkal, že si s tebou ten komisař přišel promluvit, protože ten zřízenec z knihovny, Andersson — neříkals to tak?

VĚDEC: To ano, ale — Nešlo vůbec o krádež.

MANŽELKA: Vážně? Tak ten komisař si snad chtěl tu knihu vypůjčit?

VĚDEC: Ano — tak to bylo —

MANŽELKA: Cože?! Co by s takovou knihou dělal?

VĚDEC: AŽ po hodině! Já ti to všechno vysvětlím, jakmile ta hodina skončí!
MANŽELKA: Nic. Teď mi hezky řekneš pravdu! Já se odtud nehnu, dokud se všechno nedovím!

VĚDEC (*zmateně*): A ta hodina?

MANŽELKA: Já kašlu na tvoji hodinu! Tak ven s tím! Co je s Anderssonem, s komisařem, s tebou a s tou knihou?

VĚDEC (*vzdává se*): To byla lež. Všechno to byla lež!

MANŽELKA (*vyskočí*): Co to povídáš? Lež? Ty chceš říct, že jsi mi lhal? Mně, vlastní manželce? Oooo... (*Slzy*)

VĚDEC: Ale miláčku. Přece víš, že ti nikdy nelžu. Chtěl jsem jenom říct — to všechno je omyl — nedorozumění —

MANŽELKA: Tak chtěl si ten komisař vypůjčit tu knihu, nebo ne?

VĚDEC (*polekaně*): Svěřili mu takový zvláštní případ (*Najednou jeho fantazie začne zoufale pracovat*) jedna — jedna stará dáma se pomocí magie pokusila očarovat svého zete — člověk by nevěřil, že něco takového ještě existuje, v naší osvětlené době, a zatím — je to vdova po universitním profesorovi —

MANŽELKA: Tak to musí být profesorová Hägerová!

VĚDEC (*zdešeně*): Ale ne, ne! Copak ses zbláznila?! Proboha, jen neříkej nic takového — nebo se oba dostaneme do neštěstí! Nezapomínej, že můj profesor se s profesorovou Hägerovou velmi dobře zná!

MANŽELKA: Tak kdo je to tedy? Profesorová Luringová?

VĚDEC: Já nemám ani ponětí! Myslíš, že policie řekne, o koho jde —

MANŽELKA: Takže by to mohla být profesorová Hägerová! Já jsem si to myslela — ta stará čarodějnicel! Pamatuješ, jak povýšeně se mě tenkrát v červenci na tom večírku zeptala: „A kdopak je tahle paní?“ Měla jsem chuť kousnout ji do nosu!

VĚDEC: Hruza — když si představím ten její nos!

MANŽELKA: Ale pokračuj! Jak to bylo dál?

VĚDEC: Až potom!

MANŽELKA (*dupne si*): Teď hned!

VĚDEC (*trpí*): Óóó... (*Vzchopí se*) Zkrátka — policie shání literaturu o tomhle oboru, a tak se obrátila na zřízence Anderssona —

MANŽELKA: Počkej! Proč se neobrátili na některého knihovníka?

VĚDEC: Protože — protože ta kniha zmizela. To už jsem ti přece říkal!

MANŽELKA: A Andersson tě podezíral, že tys ji ukradl. To je neslýchané! A tak k nám přijde kriminální komisař. Co si pomyslí sousedi? Ale já se teď obléknu a jdu rovnou za panem Anderssonem!

VĚDEC: Ne! To ne!

MANŽELKA: Ale ano! Já nebudu žít s mužem, který je podezřelý z krádeže! (*Manželka rychle sebere šálky a chce odnést podnos. Vědec se ji snaží zarazit. — Zatím se otevřou dveře a vstoupí ŽÁKYNĚ, bystrá, silně nalícená a dobře oblečená žena kolem třiceti, s ostře řezaným obličejem. Zastaví se u dveří*)

VĚDEC: Ale přece chápeš, že jsem to neudělal!

MANŽELKA: Co já vím! Všechno to vypadá tak divně!

VĚDEC: Uklidni se, já ti to vysvětlím!

MANŽELKA: Ne. Já půjdu! A pak půjdu rovnou za profesorovou Hägerovou!

VĚDEC: To bude náš konec — zatracený chlap!

MANŽELKA: Chlap? Koho myslíš? Anderssona?

VĚDEC: Ne, Anderssona ne!

MANŽELKA: Tak koho? To je v tom ještě nějaký chlap?

VĚDEC: Ááá...

MANŽELKA (*dupne si*): Tak s pravdou ven!

VĚDEC: Ten komisař... (*Zpozoruje neznámou*) Promiňte. Já jsem neslyšel, že jste zvonila.

(*Manželka se prudce otočí, vezme podnos — ale neodejde*)

ŽÁKYNĚ: Zřejmě vám to nezvoní. Vzala jsem za kliku a když jsem viděla, že je otevřeno, tak jsem si dovolila vstoupit — zaklepalá jsem na tyhle dveře a zdálo se mi, že někdo řekl „Dálek!“ Ale myslím, že jsem přišla velmi nevhod.

VĚDEC: Ale ne, to vůbec ne. Pojdte dál, prosím. Moje manželka a já —

MANŽELKA a ŽÁKYNĚ: Dobrý den.

VĚDEC: Posadte se, prosím. Já jsem hned hotov —

ŽÁKYNĚ: Děkuji! *(Sedne si)*

VĚDEC: Hned jsem zpátky. Jenom ještě něco dohodnu s manželkou —

ŽÁKYNĚ: Nenechte se rušit.

(Vědec a manželka odejdou vpravo. Je slyšet tlumený, ale vzrušený hovor, který je přerušován prasknutím dveří. Žákyně rychle vyskočí a rozhlédne se. Přistoupí k psacímu stolu a podívá se na „habilitační práci“. Potom si s úsměvem zase sedne a zapálí si cigaretu. Opět je slyšet dveře, tentokrát se zavírají opatrně. Rozrušený vědec vstoupí do pokoje, své vzrušení se ovšem snaží zakrýt)

VĚDEC: Je mi líto — prosím tisíckrát za prominutí — ale zdá se, že musím — musím se okamžitě dostat do Universitní knihovny — a potom musím vyhledat paní profesorovou Hägerovou —

ŽÁKYNĚ: A co naše hodina?

VĚDEC: Myslel jsem — nemohli bychom ji odložit?

ŽÁKYNĚ: Odložit? *(Zamáčkne cigaretu)*

VĚDEC: Hned na zítra! Na stejnou hodinu!

ŽÁKYNĚ: To nejde. Já mívám hrachovou polévku jen ve čtvrtek.

VĚDEC *(ohromeně)*: Ano, ale —

ŽÁKYNĚ: A je naprosto vyloučeno, abych vydržela hodinu, kdybych si potom nemohla vzít hrachovou polévku!

(Tento argument vypede milého vědce načisto z míry)

VĚDEC: Ano, ale — ovšem, ale — to — to je přece — neslýchané —

ŽÁKYNĚ: Správně! Takže tu hodinu nemůžeme odložit!

VĚDEC *(sevě brčko slámy)*: Ano, ale — je dnes čtvrtek?

ŽÁKYNĚ: Tak se podívejte do kalendáře! *(Nastaví mu před oči malý kapesní kalendář)*

VĚDEC: Ach... ovšem... Ano, to tedy...

ŽÁKYNĚ: Chápete tedy, že hodinu nemůžeme odložit. Dovolíte, abych si zapálila?

VĚDEC: Ano — ovšem... Tady je — aha, tamhle je popelník... No to je šílené! Co si ten Andersson pomyslí! A profesorová!

ŽÁKYNĚ: Prosím?

VĚDEC: Ne, to nic — jenom jsem přemýšlel nahlas. A zrovna dneska musí být čtvrtek! Jedna možnost ze sedmi — a to musí být zrovna dneska!

ŽÁKYNĚ: Promiňte — ze sedmi?

VĚDEC: Ano — týden má přece sedm dní.

ŽÁKYNĚ: Ale, pane doktore, týden má osm dní!

VĚDEC: Osm? Osm? Že by měl týden osm dní?

ŽÁKYNĚ: No ano. Vy jste nikdy neslyšel o osmihodinovém pracovním týdnu?

VĚDEC: To ano, to je pravda! Osmi —?

ŽÁKYNĚ: Ovšem!

VĚDEC: Ale počkejte, slečno, to se dá spočítat! *(Začne počítat na prstech)* Pondělí, úterý, středa —

ŽÁKYNĚ: Počkejte! Musíte začít nedělí! Přidejte ještě dva prsty!

VĚDEC: Dva?

ŽÁKYNĚ: Ano. Začal jste přece pondělkem, ne?

VĚDEC: Ano — to je pravda! Ha ha! Ovšem! Co mě to napadlo! *(Druhou rukou si drží natažených pět prstů)* Pondělí?

ŽÁKYNĚ: Ne. Středa!

VĚDEC: Ovšem! Středa! *(Počítá)* Středa, čtvrtek, pátek, sobota... Ale ne. To už je devět prstů. Nechcete přece tvrdit, že týden má devět prstů — chci říct devět dnů?

ŽÁKYNĚ: Když je přestupný rok, tak ano.

VĚDEC: Ano, ale letos — A má přestupný rok něco společného s počtem dnů v týdnu?

ŽÁKYNĚ: Samozřejmě. Musí se přidat jeden den!

VĚDEC: Ano — ovšem — to se musí! Takže týden má devět dní — když je přestupný rok?

ŽÁKYNĚ: Letos ovšem není přestupný rok, takže jen osm!

VĚDEC: Ano, máte pravdu, samozřejmě. Promiňte, to byla taková chvilková distrakce — Tak osm dní? Týden má osm dní — a ne sedm! To si musím dobře zapamatovat, abych zase někdy neřekl takovou hloupost! Promiňte, slečno, víte, já jsem tak trochu — hm — trochu — desorganizovaný — ne, to není ten správný výraz — desorientovaný — ne, to taky ne — jak se to říká?

ŽÁKYNĚ: Destilovaný?

VEDEC: Des...? Ne, počkejte... Desipovaný! Ne, sakral! Jak je to slovo...

ŽÁKYNĚ: Desolovaný?

VEDEC: Nebo desinfikovaný?

ŽÁKYNĚ: Desarmovaný?

VEDEC: Ano, ano, to je hrůza! Desarmovaný! Ale o čem jsme to mluvili?

ŽÁKYNĚ: O pohybu Země — který je příčinou přestupného roku.

VEDEC: Ovšem. Přestupný rok... Bože, já musím do Universitní knihovny, než... Ó, to je hrůza! Chápete, já jsem člověk, který má rád pokoj a klid, přemýšlení, city, vědeckou práci — a já jsem nikdy manželce nelhal!

ŽÁKYNĚ: Já to chápu. A ona?

VEDEC: Ona?

ŽÁKYNĚ: Ona vám taky nikdy nelhala?

VEDEC: Ona? To rozhodně —! (*Chce ovšem říci: „To rozhodně ne!“*) Na to jsem nikdy nepomyslel.

ŽÁKYNĚ: Tak na to pomyslete.

VEDEC: Ano ale — jaké hodiny jste to vlastně chtěla, slečno?

ŽÁKYNĚ: Teoretické — částečně praktické.

VEDEC: Ano, v inzerátě je uvedeno, které obory ovládám.

ŽÁKYNĚ: Které?

VEDEC: To je v tom inzerátě.

ŽÁKYNĚ: Já ho nemám s sebou.

VEDEC: Aha! Počkejte! Já tady mám jeden výtisk, tady někde, těch novin... (*Horečně hledá*) Ne, už to tady není. Co jste říkala o mé paní?

ŽÁKYNĚ: Já? Nic.

VEDEC: Mně se zdálo...

ŽÁKYNĚ: To vy jste říkal, že vám lže.

VEDEC: To jsem říkal? To že jsem opravdu říkal? A o čem?

ŽÁKYNĚ: To jste neříkal.

VEDEC: Já se musím vypravit do Universitní knihovny —

ŽÁKYNĚ: Kde mají každé pondělí zavřeno?

VEDEC: Mají tam zavřeno — v pondělí? Ne, to přece muzea. A divadla. Nejsou to divadla, co mají v pondělí zavřeno?

ŽÁKYNĚ: To ano — kromě v den před nedělí a svátkem!

VEDEC: To — to jsem si nikdy neuvědomil! Ale Universitní knihovna? A vůbec — co je dneska za den?

ŽÁKYNĚ: Pondělí! Podívejte se do kalendáře! (*Nastaví mu ho před oči*)

VEDEC: Ano — ovšem... O čem jsme to mluvili? Bože, jestli se profesorová Hägerová doví — To je můj konec!

ŽÁKYNĚ: Mluvili jsme o tvaru zeměkoule — podle nejnovějších vědeckých zjištění.

VEDEC: Zeměkoule — o tvaru zeměkoule? To přece ví každý, že zeměkoule je kulatá!

ŽÁKYNĚ: Nikoli!

VEDEC: Ano, na pólech je trochu zploštělá.

ŽÁKYNĚ: Když dovolíte — podle nejnovějších zjištění je zeměkoule osmihranná jako hrací kostka!

VEDEC: Osm...? A hrací kostka má —?

ŽÁKYNĚ: Ale, pane doktore —

VEDEC (*stydí se, že se podřekl*): Ovšem! Ovšem! — Ale zeměkoule? Vy slečno opravdu myslíte, že zeměkoule je jako hrací kostka?

ŽÁKYNĚ: Samozřejmě. Copak jste si nevšiml, jak si s ní politikové házejí?

VEDEC: To je pravda! (*Objevují se pochybnosti*) Ale Země je přece kulatá.

ŽÁKYNĚ: Země je osmihranná — podle nejnovějších teorií!

VEDEC: Ale jak je tedy možno ji obeplout?

ŽÁKYNĚ: Vy jste nikdy neviděl, jak moucha leze po kostce?

VEDEC: Ne, nikdy. Je to běžný zjev?

ŽÁKYNĚ: Ano — tam, kde je dost much a kostek.

VEDEC: To musí být někde za železnou oponou —

ŽÁKYNĚ: Nebo v Universitní knihovně, kde mají každou středu zavřeno.

VEDEC: Mají zavřeno?!

ŽÁKYNĚ: Vy to nevíte?

VĚDEC: Knihovna! Panebože, musíte mě pochopit! Já musím pryč! — Co je dneska za den?

ŽÁKYNĚ: Středa.

VĚDEC: A to mají v knihovně zavřeno? (*Podezíravě*) Jste si tím naprosto jistá?

ŽÁKYNĚ: Tak se podívejte! (*Ukáže mu kalendář*)

VĚDEC: Ano, ano, já nepochybuji o tom, že je středa. Ale jste si opravdu jistá, že knihovna —?

ŽÁKYNĚ: Ale pane doktore —!

VĚDEC: Ano, ano — to bych měl — ale moje paměť, víte — (*Rozzáří se*) Ale to tedy mají dnes v knihovně zavřeno!

ŽÁKYNĚ: Samozřejmě!

VĚDEC: Universitní zřízenec Andersson není k sehnání! Takže moje paní nemůže —

ŽÁKYNĚ: Tak vidíte. Nemusíte se zneklidňovat.

VĚDEC: Ano, ale — co profesorová Hägerová?

ŽÁKYNĚ: Ta má zavřeno ve stejný den jako knihovna!

VĚDEC: Co? A proč to?

ŽÁKYNĚ: To je stará rodinná tradice — už od doby pana profesora. A kromě toho je to praktické.

VĚDEC: Praktické — Teď tomu nerozumím.

ŽÁKYNĚ: Protože bydlí hned naproti knihovně!

VĚDEC (*úplně popletený*): Ano — to ano — ale — Mě hrozně rozbolela hlava!

ŽÁKYNĚ: To je způsobeno akcelerací zemské osy.

VĚDEC: Zemské osy —

ŽÁKYNĚ: Od té doby, co bylo zjištěno, že Země je osmihranná, je nutno brát v úvahu akceleraci, aby bylo možno pochopit pohyb hvězd.

VĚDEC (*skoro bez sebe*): Óóó...

ŽÁKYNĚ: Jelikož Země je osmihranná —

VĚDEC (*zoufale se pokusí o obranu*): Země je kulatá.

ŽÁKYNĚ (*mírně, jako s dítětem*): Země je osmihranná.

VĚDEC: Ale já vím určitě —

ŽÁKYNĚ: Vy vážně vůbec neznáte kvantovou mechaniku, pane doktore?

VĚDEC: Kvant —? Kvantovou —? Ale já jsem přece estetik! Kulatý tvar je esteticky nejvíce vyhovující. Už staří pythagorejci byli toho názoru, že koule představuje ideální tvar. Proto se také hvězdná obloha pohybuje kulovitě kolem Země, která je kulatá!

ŽÁKYNĚ: Země je osmihranná.

VĚDEC: Ale myslete přece! Kdyby Země byla osmihranná — tak jak by se loď dostala přes ty hrany! Tady to máte! Ha ha ha! Vy z toho děláte úplný galimatyáš! Jak by se loď dostala přes hranu?

ŽÁKYNĚ: Na to je snadná odpověď. Podívejte se na hrany vašeho psacího stolu.

VĚDEC: Co? Já nechápu —

ŽÁKYNĚ: Nevidíte, že hrana je zaoblená? Říká se tomu, že je fázovaná. Vy jste nikdy neslyšel o měsíčních fázích?

VĚDEC: To ano — samozřejmě — Ale —

ŽÁKYNĚ: Hrany zemského oktantu — abychom používali vědeckou terminologii — jsou zčásti v zemském masivu kontinentů — například Himaláje jsou taková zvýšená hrana — a zčásti ve světových oceánech, kde se vyrovnávají přílivem a odlivem. Příliv a odliv přece znáte, ne?

VĚDEC: Ano, samozřejmě. — Och, mě bolí celá hlava! Přestaňte! Přestaňte už!

ŽÁKYNĚ: Pomoci přílivu a odlivu se i lodí s hlubokým ponorem mohou pohybovat přes fázované hrany okteadru. Jste spokojen?

VĚDEC (*v posledním vzepětí mysli*): Říkáte osm hran — jako kostka?

ŽÁKYNĚ: Spíš by se mělo říkat osm stran.

VĚDEC: Ano, ale — kostka má šest stran!

ŽÁKYNĚ: Šest? Ale pane doktore!

VĚDEC: Ano, šest! Latinsky sex!

ŽÁKYNĚ: S e x ? Vy jste řekl sex? (*Začne ho honit po pokoji*)

VĚDEC: Přesně tak — šest! Ne, nepřibližujte se ke mně!

ŽÁKYNĚ: Co vy víte o sexu, pane doktore?

VĚDEC: Můj bože! Stůjte! Stůjte! Já jsem řekl sex — to znamená latinsky šest, chápetel
ŽÁKYNĚ: Ovšem — vy se mnou chcete mluvit o sexu. V tomto oboru vás mohu hodně
naučit! Pro začátek — dovolte, abych si svlékla kabátek — a bižu —
VĚDEC: Ne ne! Já mám rád svoji manželku! Pomoc! (*Chce utéci do druhého pokoje*) Jděte
 pryč!

ŽÁKYNĚ: Stůjte! (*Přiběhne ke dveřím, zamkne je a triumfálně ukazuje klíč*) Podívejte
 se! Podívejte se! To nemá žádný smysl!

VĚDEC: Ale, co to děláte?! (*Chce utéci ven*)

ŽÁKYNĚ: Tam to nepůjde! (*Je u dveří dříve než on, zamkne je a vytáhne klíč*) Teď jsme
 sami, zamčení v tomto pokoji. Já si jenom sundám sukni —

VĚDEC: Vy jste se zbláznila!

ŽÁKYNĚ: Notak! (*Přehodí sukni přes opěradlo židle*) Tak pojdte, ať se trochu poučíte
 o sexu — víte toho o něm jistě zrovna tak málo jako o tvaru Země!

VĚDEC: Ne, nepřibližujte se! (*Prchá před ní, schovává se za nabytek*) Stejně nemůžete
 popřít, že nebeská klenba je polokoule.

ŽÁKYNĚ: Docela jako nádro — podívejte se! A tady je druhel

VĚDEC: Milost! Milost! Já mám rád svoji manželku!

ŽÁKYNĚ: Která vám lže!

VĚDEC: Lže — moje manželka?!

ŽÁKYNĚ: To je příklad umělé konjugace!

VĚDEC: Kon — ?

ŽÁKYNĚ: Protože je příliv! Tak pojd, miláčku!

VĚDEC: Ne! Pomoc! Vy jste se zbláznila! Ach bože! Vy jste ten vrah!

ŽÁKYNĚ: Ovšem, miláčku! Já si jenom stáhnou punčochy.

VĚDEC: Pomoc! Já už to nevydržím! Pane komisaři! Pane komisaři!

ŽÁKYNĚ: Notak! Pojd sem! Tak pojd, miláčku!

VĚDEC: Ach! To je můj konec! Sbohem — moje habilitační práce!

(*Vrhne se k oknu, otevře je, vykřikne a vrhne se ven — Za chvíli je slyšet jeho dopad. Pak se z ulice ozvou vyděšené výkřiky. Žákyně přistoupí k oknu a zavře je, výkřiky ztichnou*)

ŽÁKYNĚ (*směje se do hledíště*): Tady vidíte, pánové, jak je nebezpečné být věrný man-
 želce!

(*Oblékne si sukni, blůzu, punčochy a kabátek. Zaklepání na oboje dveře*)

Hned. Už jdul

(*Otevře venkovní dveře a vpustí dovnitř komisaře, pak otevře druhé dveře, za nimiž čeká manželka. Všichni tři se hlasitě rozesmějí*)

MANŽELKA: Miláčku! Tohle bylo — geniální!

KOMISAŘ: To si myslím! (*Demaskuje se — stáhne paruku a odlepi falešné kníry — je to hezký mladý muž*)

MANŽELKA: Miláčku!

(*Manželka a „komisař“ se políbí*)

KOMISAŘ: Dokonalá vražda!

ŽÁKYNĚ: A dokonalá krádež! Teď můžu odjet na universitu do Lundu s ukradenou ha-
 bilitační prací. To je báječné! Kam ji schoval?

MANŽELKA: Che, ten neměl vůbec žádnou fantazii. Když chtěl něco schovat, tak to
 vždycky dal na polici za knihy. — Podívejte! Tady je nějaký balíček! — Je tam něco na-
 psáno. „Mé milované manželce k svátku“.

ŽÁKYNĚ: Ještě ke všemu dostanete dárek! Co myslíte, že to je?

MANŽELKA: Myslím? Samozřejmě bonboniéra! Na nic jiného nikdy nepřišel. Za těch šest
 let nic jiného než bonboniéry!

ŽÁKYNĚ: Šest?

KOMISAŘ: Dostal, co mu patřilo!

(*Manželka otevře bonboniéru, nabídne „žákyni“ a „komisaři“ a všichni spokojeně po-
 mlaskávají. Zvenku je slyšet strénu záchranky*)

ŽÁKYNĚ: Slyšíte? Už si jedou pro toho estetika!
 (*Všichni tři se rozesmějí na celé kolo*)

OPONA I

(Jestliže má režisér dostatečně cynické publikum, je vhodné tady skončit. Existuje však i další alternativa — konec číslo 2: Všichni tři se rozesmějí na celé kolo. Vtom stěnou vstoupí vědcův duch a s rozpraženými rukama mří přímo k nim.)

MANŽELKA: Pomoc! On straší! Pomóóócl

ŽÁKYNĚ: Ochl To je přece on — doktor!

KOMISAŘ: To je on! Pomoc! Rychle ven! Pomoc!

(Všichni tři se vrhnou ke dveřím vlevo — ale zjistí, že je zamčeno)

ŽÁKYNĚ: Můj bože! Je zamčeno!

KOMISAŘ: Otevřete! Pomoc!

ŽÁKYNĚ: Je zamčeno!

MANŽELKA: Pomoc! On straší! Pomóóócl

(Všichni přiskočí ke dveřím vpravo — ale i tam je zamčeno)

MANŽELKA: To je náš konec!

ŽÁKYNĚ: Pomoc! On jde na mě! Óóó!

KOMISAŘ: A já jsem vždycky byl ateista!

MANŽELKA: Pomoc! Milost! Pomóóócl

(Duch je zatlačuje k oknu. V hrůze otevrou okno a vrhnou se ven, za hlasitých a zoufalých výkřiků. Je slyšet, jak jeden po druhém dopadají. Duch zavře a zašeptá vzdáleným, strašidelným hlasem)

DUCH: Tady vidíte, dámy, jak je nebezpečné podvádět manžela!

(Duch sebere se země habilitační práci, očistí ji, položí ji na stůl, sedne si na židli a upraví si brýle. Vezme z vázy jednu růži a dá si ji do klopů. Z dálky zní zvonková hra „zatřpyť se, hvězdičko...“ Duch se blaženě usměje a pokyvuje si do taktu. Pomalu se setmí)

OPONA II

(Jestliže má režisér dostatečně moralistické publikum, které je spokojeno, že „spravedlnosti“ bylo učiněno zadost, je vhodné tady skončit. Jinak může hra pokračovat — konec číslo 3: Cinkot šáleků o podnos. Vědec sebou trhne, probudí se, napřímí se. Manželka vchází s kávou)

VĚDEC: Panebože!

MANŽELKA: Copak je? Ty ale vypadáš divně!

VĚDEC: Ano — to se mi muselo zdát...

MANŽELKA: Zdát?

VĚDEC: Ten komisař a ta žákyně. — Není tady přece žádný komisař...

MANŽELKA: Komisař? O čem to mluvíš? Miláčku — vždyť ty jsi úplně zpocený!

VĚDEC: Ano — mně se zdálo — o jednom kriminálním komisaři...

OPONA III

(Tady eventuelně může hra začít znova a pokračovat, dokud obecnstvo neodejde...)

KAREL ČERNOCH

MELODII K PÍSNĚ ZRCADLO NOSIL KAREL ČERNOCH V HLAVĚ JIŽ HODNĚ DLOUHO. CHYBĚL JEN TEXT, O KTERÝ POŽÁDAL HUDEBNIHO REŽISÉRA PAVLA ŽÁKA, S NIMŽ DNES ÚZCE SPOLUPRACUJE. TEXTU SE VŠAK NA SVĚT PŘÍLIŠ NECHTĚLO A TAK BYLO TŘEBA SÁHNOUT K ULTIMÁTU: „ODPOLEDNE NATÁČÍME, TAK NA TO MÁŠ DVĚ HODINY ČASU. NEODEJDU, DOKUD TO NEUDELAŠ.“ INSPIRACI PŘIVOLALA NEVINNÁ ŽAKOVA POZNÁMKA: „MĚL BYS TROCHU ZHUBNOUT“ – TÍM JE TAKÉ PROZRAZEN NEJVĚTŠÍ KARLŮV MINDRÁK. „MÁŠ PRAVDU, JÁ KDYŽ SE PODIVÁM DO ZRCADLA...“ – A PAVEL ŽÁK UŽ PSAL: NA SVŮJ OBRAZ SE DÍVÁM...

Karel Černoch SE NARODIL 12. 10. 1943 v Praze, kde také spolu se svou ženou a babičkou žije. Má šedé oči a tmavohnědé vlasy. Po vyučení odešel na grafickou školu – jeho GRAFIKY si opravdu zasluhují výstavu. Ze školy však odešel – neboť vedle praxe existuje i nudná teorie – a ještě před odchodem na vojnu se stal ASISTENTEM VÝPRAVY na Barrandově. Zde je

vlastně stále ještě v úvazku, i když v současné době nepracuje na žádném filmu. Podílel se i na velmi známých filmech: Dáma na kolejkách, Jak se krade milión atd.

NA VOJNĚ se setkal s pány Šimkem a Grossmannem, kteří mu dali příležitost v divadle Voj, kde Karel Černoch prvně zpíval na jevišti. O hudbu se ovšem začal zajímat už mnohem dříve – jeho největší touhou bylo tehdy stát se bubeníkem. Po návratu z vojny prodělal typické začátky v pražských beatových kruzích – pamatuji si ho třeba z jeho vystoupení s Karkulkou Jiřího Brabce. Před třemi lety nahradil zpěváka Jana Stárka ve skupině JUVENTUS, jejímž členem je dodnes. Zcela známým se stal už v loňském roce díky Nářku převozníka, prvé – a prý nejhorší – nahrávce Juventusu, a pak ovšem Zrcadlu, jehož prodej na desce zřejmě dosáhne stotisícové hranice. V prodejnách je už ovšem třetí deska Karla Černocha a Juventusu, obsahující písně Stůj občane a Ona se brání, a na uvedení čekají další nahrávky – dramatický protest song 18 minut, Procitnutí (k němuž Černoch napsal hudbu i text) a Sto kouzelných slov, verze známého hitu skupiny Bee Gees Spicks and Specks. Kromě toho si budeme moci Karla Černocha poslechnout na bratislavské soutěži o Zlatou lyru, kde bude zpívat vlastní a Žákovu Docela obyčejnou písničku.

Jeho ZÁJMY překvapí svou rozmanitostí. Karel výborně a rád vaří, připravuje i neoriginálnější speciality. Sbírá staré zbraně – kordy, šavle a jiné historii zhodnocené železo. Dělá úpravy bytů a stejně dobře spravuje auta, rádia, magnetofony. Sám se stal majitelem magnetofonu teprve nedávno za zcela neobvyklých okolností: V den jeho narozenin mu po koncertě jedna příznivkyně z publika slíbila, že mu pošle darem magnetofon – což bylo všeobecně přijato jako vtip. Za tři dny magnetofon skutečně poštou přišel...

KNIHY mají ve volném čase Karla Černocha své účelné místo. Nejraději má Hraběte Monte Christa od Dumase, jinak se však zajímá hlavně o dějiny druhé světové války. Rád se hezky obléká, pokud mu to peněženka dovolí. Kouří, nepije. Je charakterní a čestný.

Jeho velký hlasový fond, rozsah téměř dvě a půl oktávy, smysl pro text, všestrannost i talent pro cizí jazyky ho nutně svádí z beatové oblasti ke standardní pop music, kde může plně uplatnit své pěvecké umění. Jako každý zpěvák na tomto rozhraní i on by si rád zazpíval s velkým orchestrem.

V beatu dává přednost jednoduché, melodické formě, kterou se však snaží obohatit experimentálními prvky. Nemá rád spotřební zboží, proto odmítne zpívat písně, které mu nesedí. Má neškolený hlas, intonuje však zcela bezpečně. Jeho velkou láskou je **jazz**, s kterým si rozumí díky smyslu pro improvizaci. Velmi slušně hraje na kytaru.

Ze zpěváků si Karel Černoch oblíbil Toma Jonese, Karla Hálu a skupiny Beatles („nikoliv ze snobství!“), Beach Boys, Bee Gees a vítěze československého beatového festivalu, bratislavské Soulmen („tvoří skladbu přímo na jevišti ve stylu jazzu“). V brzké době také Karla Černocha a celou skupinu Juventus uvidíme i uslyšíme VE FILMU Bylo čtvrt a bude půl.

STŮJ, OBČANE!

ZPÍVÁ
KAREL ČERNOCH

HUDBA: KAREL ČERNOCH–PAVEL ŽÁK

TEXT: PAVEL ŽÁK

1. Hej, hej, hej, stůj a nechod' stá-le dál, tam hrozí pád, tam lávka ne-dr-
je, je, je, já tě vážně va-ro-val a bu-du rád, když tě to za-dr-
2. Tak pře-ce stůj a nechod' stá-le dál, když hrozí pád a lávka ne-dr-
je, je, je, já tě vážně va-ro-val, u-vidím rád zda lávka vy-dr-

- zí, -zí 1. Mo-žná, že 1. Mý- lí tě to bílý zá-brad-
zí -zí. 2. Tak vrať se 2. ho-nem, nebud' hloupá, děvče.
3. ti-cho znějí zvony koste-

- lí, - ne-dojdeš k cí-li, tam se mnozí pro-pad-li, ta lávka
stůj - je pozdě, to-nem. Most se houpá, Bo-že můj, do-le je
lů, - kolem se ty-čí bílý do-my z pa-ne-lů, všu-de je

- stojí proto jen, aby byl úrad spo-ko-jen, nechod' dál a - ál
voda špina-vá, doufám, že nejsi stona-vá, propa - dá - a ám
voda špina-vá, ne-ni to a-le vi-na má, přemí - tá - a ám

3. A pak je 3. Je. je, je, stůj občane, nechod' dá-

- ál, tam hrozí pád, tam lávka ne-dr- zí, hej, hej, hej,

Repetice do stahování

ZRCADLO

HUDBA: KAREL ČERNOCH / TEXT: PAVEL ŽÁK

ZPÍVÁ KAREL ČERNOCH

© 1968 EDITIO SUPRAPHON, PRAHA

Sbeatem
C G7 C G7 C G7 C G7

mf Tam tam ta da da dam - tam - ta da da da dam - tam ta da da da da dam.

1. Na svůj obraz se dí - vám, sou-dím, že rá-nu mám,
2. Nad svým obra-zem zou - fám, sl- zy ve vočích mám,
3. Nad svým obra-zem zou - fám, sl- zy ve vočích mám,

C G7 C G7 C G7 C G7

- pí-seň o tvá-ři zpí - vám a, jak se tak dí - vám, už se ne-poznám.
- chví-li si rozbít ho troufám a chvíli zas dou-fám, že ka- zí ho rám.
- chví-li si rozbít ho troufám a chvíli zas dou-fám, že ka- zí ho rám.

C G7 F C

- Já - á - á - á - á - á už dvanáct dní - í svůj obraz
- Dá - á - á - á - á - á si ka-fe do jedu a no-hy
- Já - á - á - á - á - á sním do-ma o tváři, co dívkám

G F G7

ne- všední sle-du-ji po rá - nu, stojí to za..., no za rá - nu.
do le-du a klap-ky na vo - či, snad se to vo - vo-vo-to - čí.
za- zá-ří a nechci zr-cad - lo, teď mě to po - po- pad - lo.

C G7 C G7 C G7 C G7

Tam tam ta da da dam - tam ta da da da dam - tam ta da da da da dam

Fine C G7 C G7 C G7 C G7

Po 3. třesk roz- bitého sklo. Inzerát: Najmu muže, raděj několik,
s vlastním krumpáčem, značka: střepy přinášejí štěstí. D.S.al F

Z ROZHLASOVÝCH STUDIÍ PLZEŇ

OŽEŇ SE

HUDBA: FRANTIŠEK VITÁSEK

TEXT: OTA ŽEBRÁK

© 1967 PANTON, PRAHA

VYŠLO V EDICI PÍSNÍČKY DO KAPSY č. 33

Tempo di valse

Když už jsi pár hrnců fa- zo- lí sněd. Když už jsi proflin- kal
pár slušnejch let, než začneš ple- ša- tět a rev- ma mět,
měl by ses o- že- nit, než bu- deš děd. Tak to má, tak to má,
má to být, jó, tak to má, tak to má, má to
být, tak to má, tak to má, má to být, jó,
když se nám chceš o- že - nit.

Fine

PLZEŇ

CHOĎ NOCÍ

HUDBA: J. UHLÍŘ / TEXT: MILOŇ ČEPELKA © 1967 PANTON, PRAHA

VYŠLO V EDICI PÍSNÍČKY DO KAPSY č. 33

Volně

mf G Emi Ami7 D7 G Emi F9 D7

On: Měsíc už couvá, je ho půl, do mraků vplouvá, už tam vplul

H Emi A Cmi G Emi Ami7 D7 G Emi Ami7 D7

a já tě sháním, stesku se bráním, mu- sím tě mít, jak sůl.

G Emi Ami7 D7 Cmaj7 Emi F9 D7

Ona: Měsíc už couvá, je ten tam, krá- čejí břízy k zahra- dám,

H Emi A Cmi G Emi Ami7

v té nejvíc bílé je stín tvé milé, už ne- budeš dál sám.

G C G G G Ami H Emi Ami Cmi

- On: Já tě ne- vi- dí- m, kde se mi skrýváš. Ona: Pojď kousek blíž, pak u- vi-

D D7 G Ami H Emi Ami D7

díš. On: Buď jsi prů- hledná, či s no- cí splýváš. Ona: Jen choď tou nocí stá- le dál vždyť

Ami D C D C D D7

ne- na- jde svůj i- de- ál ten, kdo ho ne- hle- dal, ten kdo ho ne- hle- dal.

G Emi Ami D7 Cmaj7 Emi

Oba: Choď temnou no- cí, ne- zou- fej, vždy po pár krocích za- vo-

F9 D7 H Emi A Cmi

lej, než přijde rá- no u- sly- šíš a- no

G Emi Ami G C G D.S. al

a už mě ob- jí- mej. On: Já tě

CODA G C G

ne- hle- dal.

Z ROZHLASOVÝCH STUDIÍ

OSTRAVA

LOTOVA ŽENA

HUDBA: DRAHOSLAV VOLEJNÍČEK

TEXT: VLADIMÍR ČORT

ZPÍVÁ LUDĚK NEKUDA

Swingový valčík

Po no-cích slunce když o - zá-ří po-no-ří, z je-zer ní ml-hy
no-ří se stín. Zprvu stín neslyš-ný, potom sloup kamenný,
Lo-to-va že-na, průsvit-ný dým. Slu-neč- ní klouže šíp

D7 Cmi Ab Ab G
 u-tichlou hladinou, že-ně se do srdce zabo-dá. -

2 Ami 1
 Ob-živ-ne bí - lý sen, tě-lo se za-vi-

F E Ami G Ami
 ní, - so-cha-ři za-tou-ží hold jí vzdát.

Na bře-hu je-ze-ra 1 u-žas-lí se-da-jí,

F E Ami 3 Ami
 - chtě-li by zje-ve-ní do mra-mo-ru vbít

G E G G7 Cmi Ab Cmi
 á - - - Ru-ce však ne-zvednou, mozek je

Bb Cmi Ab Cmi Bb Cmi Cmi
 vy-prahlý, sly-ší svá srdce až v krku bít. Že-na pak

Ab Cmi Bb Cmi Ab Cmi Bb
 pochodní bělostnou zaho-ří, do vin se pono-ří blíž ke dnu

Cmi Cmi Ab Cmi Bb Cmi
 hloub. Dřív než své posly dne krutý čas umo-ří, Lo-to-va

Ab Bb Ab Bb Maestoso Bbmi
 že-na mě-ní se v sloup. Mozek je najednou.

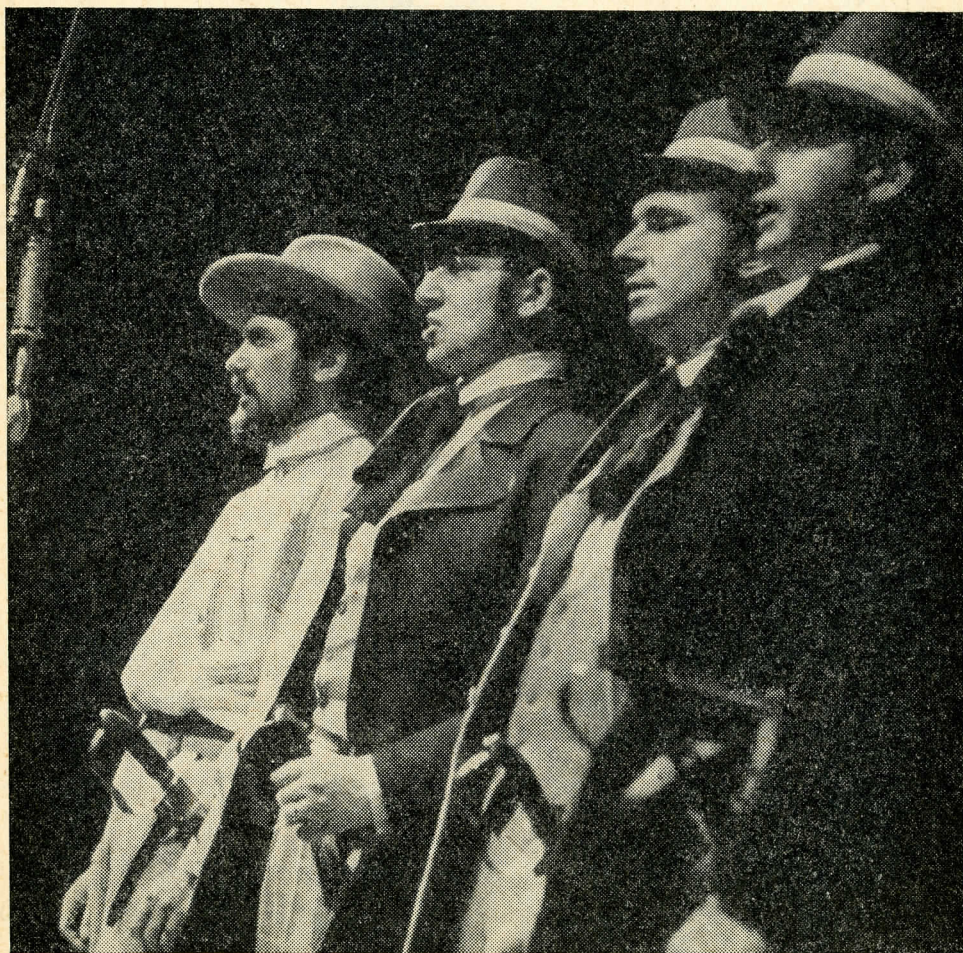
C Abmi Ebmi Ab Bbmi
 rudá poušť, bez hranic, srdce je slyšet v krku bít, s ru-ka-ma prázdný-ma,

C Cmi Bbmi Ab Bbmi
 se srdcem zmoře-ným, od-chá-zí so-cha-ři do kr-čem pít. -

FILOSOFSKÁ HISTORIE

DIVADLO ROKOKO, FOTOGRAFIE VILÉM SOCHŮREK

DIVADLO

DŘÍVE VEČERNÍ BRNO

U JAKUBA

J. HAŠEK – M. UHDE: ZKÁZA RODINY, SOUKROMÉHO VLASTNICTVÍ
A STÁTU A JEJICH ZÁCHRANA SKRZE STRANU MÍRNÉHO POKROKU
V MEZÍCH ZÁKONA. FOTO J. VLČEK

PÍSNÍČKA K TÁBORÁKU

AŽ ZTICHNOU BÍLÉ SKÁLY

HUDBA: F. KORDA / TEXT: J. KORDA

© 1965 PANTON, PRAHA

Tempo di tongo

mf Děvčátko vím, - že dnes je lou-če- ním; - do rá- je krás- nesmí- me mít,
- už soumrak pa-dá. - Zklamán a sám - vo-sa-dy klín se
- co du-še po-ji. Snad zůsta-nou - nám v srdci mís-ta
vrá- tím, - dám v zapo-mpě- ní sně-ní ve-čerům stří-br-
bí- lá, - ta du- ši chu-dou ,bu-dou vo-sa-dě stá-le
ným: hřát: Refrén. Až ztichnou bí- lé ská- ly nad velkou
pe-ře- jí, den zhasne tmou. - Tam, kde jsme
spo- lu stá- li, tam srdce za-le-tí - se vzpo-mín-
kou. - Snad pro sny spá-le-né - o-či se
za-ro-sí, - o štěstí vzdá-le- né - si za-pro-
sí. Až ztichnou bí- lé ská- ly, ty budeš ně- kde
v dá- li už dáv-no spát. - spát. -

POSLEDNÍ PRAZDNINY

HUDBA: KAREL SVOBODA

TEXT: ZDENĚK RYTIŘ

ZPÍVÁ HELENA VONDRÁČKOVÁ

© EDITIO SUPRAPHON, PRAHA-BRATISLAVA 1968

With a beat

mf *A* *D6* *A*

Rá - no slunce tvář svou nakloní, ví - tám
Zvlášť ten, co se vů - bec nebo - jí, zís - kal

D6 *G* *C#7*

pta - cí zpěv a smích, rá - da čtu ve stí - nu
na - vždy přízeň mou, ří - káš: tvůj žal prý se

F#mi *H7* *E7* *1. A* *D* *2. A*

jablo - ní pří - běh mužů sta - teč - ných. -
ne - ho - jí, lás - ka má je pouhou hrou. Srovnej sám,

F#mi *H7* *D*

slůvka tvá jsou tu - pý, krásný nůž, ta - ko - vý žádný muž

G *E7* *A*

ne - pou - ží - vá, - stmí - vá se, končí den

D6 *A* *D6*

poslední - prázd - nin mých už po - sled - ních. -

G *C#7* *F#mi* *H7* *E7*

Tím pá - dem se všechno promění. - Přijď, na mne zlý smutek

A *D, S, al O* *a na Codu*

CODA *H7* *E7* *A* *Fade out*

dých prázd - nin mých už po - sled - ních. -

NA CO TĚ MAM

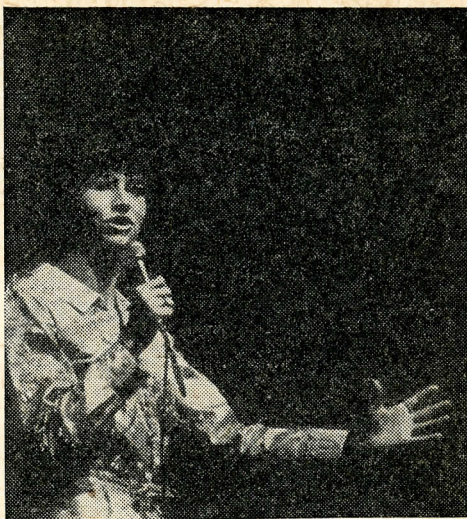
HUDBA: A. MICHAJLOV

TEXT: E. KREČMAR

ZPIVÁ M. KUBIŠOVÁ

PISNIČKA ZE HRY LISTY DŮVĚRNÉ,
DIVADLO ROKOKO

© EDITIO SUPRAPHON,
PRAHA-BRATISLAVA 1968

With a beat

1. Když jsem někdy u-na-ve-ná, hledám v tobě klid, a-le ty jsi
2. Někdy za-se, když jdu k tobě, najdu prázdněj byt, jsem tam sa-ma
3. Jen až bu-du tro-chu větš-í, najdu větš-í zlost, až budeš mít

sa-má scé-na, chceš mě snad i bít, tak na co tě má - á - á -
ja-ko v hro-bě a ty jsi šel pít, tak na co tě má - á - á -
za-se ře-či, zahouchnu a dost, tak na co tě má - á - á -

ám. - Tak na co tě má - á - á - ám.
ám. - Tak na co tě má - á - á - ám.
ám. - Tak na co tě má - á - á - ám.

A když pozveš kama-rá - dy, plať si za ně sám, -

já jsem ještě děvče mladý, co-pak na to má - á - ám. -

-ám.

Repeat ad lib. and fade out.

POJĎ SE MNOU, LÁSKO MÁ

HUDBA: BOHUSLAV ONDRÁČEK / TEXT: IVO FISCHER

ZPIVÁ W. MATUŠKA

© EDITIO SUPRAPHON 1968

Bounce
E F#mi E F#mi

Bí - lé - "mám tě rád" - zkouším - kří-dou

E D#9b F#mi H7 E

psát. - Pojď se -mnou, lás-ko má, - tou dál-kou k nám,
lás-ko má - vté trá- vě čist

E7 F#7 Ami 4. E D#9b

- kde je ta nejměk-čí trá-va co znám. - Pojď se mnou
o smyslu ná-vra-tů do rodných

2. E F Gmi F

hnízd. Bí - lé "mám tě rád" -

Gmi F D#9b Gmi C7

zkou-ším - křídou psát, - pojď se mnou lás-ko má, - a dej se

F F7 G7 B#mi F

vést. - Pár šípků v ú- do-lí tam bu- de kvést,

D#9b Gmi C7 F F7

- pojď se mnou lás-ko má i v houšti- nách - jsou cesty

G7 B#mi F Fdim Gmi7

k návratům na rod- ný práh. - Lás-ko má! - Lás-ko

Fdim Gmi7 Ami Bb G C7

má! - Dej se vést a polož bí-lou rů- ži za nas na ten práh... *D.S. al*

CODA Fdim Gmi7 F

má - bí- lá!

RUKU DEJ MI

HUDBA: JINDŘICH BRABEC / TEXT: JIŘÍ APLT
 ZPÍVÁ LILKA ROČÁKOVÁ

Beat

Ami C Ami G C F

Ruku dej mi, ať už ji mráz nestu-dí, zahřej dlaně

C G E7 Ami G Ami

tu úzkost co mám. O - Pohled přej mi, ať se v něm

G C F C F (opakovat, až podruhé)

den probudí, můj Rome-o, pojď ke mně blíž. Jen ty hladit mne a

C F C A7

líbat smíš, jen ty hladit mne a lí-bat smůs.

Dmi Gmi Dmi Gmi

Královna Máb už sny spřá - dá, básník jich o - psal pl - ný list

Bb7 Eb D D7

o tom, že mám tě rá - da, můžem si z listu

G E7

D.S.al O Coda

CODA

C

krá- nu čist

lí- bat smíš.

ŘÍKAL, ŽE NE

HUDBA: GUY MARDEL / TEXT: ZDENĚK BOROVEC

ZPÍVÁ YVETA SIMONOVÁ

© COPYRIGHT 1965 BY SOCIÉTÉ NOUVELLE DES ÉDITIONS MUSICALES
TUTTI, PARIS – PRO ČSSR EDITIO SUPRAPHON, PRAHA-BRATISLAVA
1968

Slow-rock

p Ří-kal, že ne, že ne, že ne, že ne, že ne, že ne, že nikdy mnou ne-byl

Bb známén, - říkal, že ne, že ne, že ne, že ne, že ne a už je můj, už je

Bb - men. Nejdřív chtěl budít do-jem, že s ním ne-po-hne
Každý muž a-si mu-si občas hr-di-nu

Dmi7 nic, láska je prý jen pojem, pouhé slovo, nic víc. Zkrátka pi-no měl
Gmi hrát, když chce, ať jen to zkusi, pýcha předchází pád. D7 Když se na zad-ní

Gmi řečí, že je nad věcí, hrál, teď mi u nohou klečí, a už neví, co
F7 stavi, neběž za ním a stůj, přijde sám ce-lý žhavý, zrovna jako ten

Gmi dál. Ří-kal, že á - men. Říkal, že

Eb ne, že ne, že ne, že ne, že ne a už je můj, už je můj.

F7 *Bb*

CODA

V PRAZE SE KONAL JIŽ TŘETÍ SEMINÁŘ O ŽIVOTĚ A DÍLE JÁRY DA CIMR-
MANA; PŘETISKUJEME Z NĚHO PŘEDNÁŠKU **DR. ZDEŇKA SVĚRAKA**.
V DRUHÉ ČÁSTI VEČERA BYLA UVEDENA MISTROVA HRA DOMÁCI ZA-
BIJAČKA, KTEROU REKONSTRUOVAL JIRÍ ŠEBÁNEK.

CIMRMAN LOUTKÁŘ

Vážení přátelé,

loutkářská Chrudim, tato každoroční přehlídka amatérského loutkářství, se vloni konala již po šestnácté. Jako delegát jsem si pro zajímavost dělal čárky, kdykoli se v příspěvcích objevilo jméno Cimrman. Ani jednou, přátelé!

To vídeňský profesor Fiedler je čilejší. Když už nemůže popřít návaznost Matěj Kopecký–Jára Cimrman, rozhodl se Cimrmanovy zásluhy o loutkovou scénu alespoň bagatelizovat. Nezlobte se, pane profesore, ale tak to alespoň vyznívá z vašeho článku v rakouském odborářském časopise „Österreichischer Puppenmacher“, jehož závěr si dovolím ocitovat: „Při vyřezávání loutek Cimrman mimoděk vynalezl samorost. Oživlé dřevo je bohužel jedinou jeho zásluhou v této oblasti.“ Vídeňský kolega mi jistě promine, ale jeho vývody nemohu nazvat jinak než vulgárním matením pojmů. Je to asi jako když se u nás svého času zaměňovala dvojice Trocký-Kameněv s dvojicí Kamenický-Šenov.

Ano. „Cimrmanovo oživlé dřevo“ skutečně existuje. Ovšem v úplně jiném smyslu.

Pro objasnění zajděme až k samým začátkům Cimrmanova působení na loutkové scéně. Říše loutek vzbudila jeho zájem někdy v devadesátých letech minulého století. Nejprve se porval s maňásky. Napsal pro ně několik dekadentních her, z nichž se zachovalo pouze jediná: „Hydra a Šmidra“.

K marionetám – loutkám vedeným shora – se Cimrman dostal až na přelomu století, a to velmi zajímavým způsobem. Při své politické práci mezi paraguayskými bezzemky narazil totiž na problém, jak jim vysvětlit pojem „loutková vláda“. Čistě pro názornost začal tedy vyřezávat loutky.

Mimochodem: při této uklidňující práci v prosté chatrči na břehu řeky Paraná došel Cimrman ke své dnes již překonané myšlence, že každá vláda je vlastně loutková. Pro jihoamerické poměry volil loutky ovládané shora, ale zároveň si uvědomoval, že až postoupí ve výkladu k vládám pokrokovým, bude muset nasadit loutky vedené zdola, nejspíše maňásky.

Cimrmanovy názorné lekce o loutkové vládě však diváky neuspokojovaly. „Tak malí ministři nejsou!“ křičeli laivní peóni. A Cimrman trpělivě vyřezával větší a větší loutky. Nakonec zakoupil v oděvním závodě Peréz několik figurín z výkladních skříní. Bezzemci přijali tyto mamutí loutky s nadšením, ale Cimrman brzy poznal úskalí této techniky. Po několika reprízách své hry „Loutková junta“ měl on i jeho pomocní vodiči od těžkých figurín tak vytahané ruce, že jim doslova visely dolů na scénu. Déle Cimrman váhat nemohl. Rozhodl se k zásahu, který otrásl loutkovým divadlem v základech. Nahradil mamutí loutky živými herci.

Profesor Smoljak a inženýr Lefler byli tak laskavi a uvolili se demonstrovat Cimrmanovu techniku na malé ukázce z jeho hry „Loutková junta“. Bude to dialog předsedy vlády Alvareze Josého s jeho ministrem obrany Juanem Far-kašem. Prosím oba kolegy.

LOUTKOVÁ JUNTA

Klíčová scéna z Cimrmanovy hry pro živé loutky.

ALVAREZ: Já jsem ten proslulý Alvarez José předseda loutkové vlády. Mně stačí zvolati: Farkaši, k noze! A hleďte – Farkaš je tady.

FARKAŠ (vejde s mohutnou bandáží na pravé ruce): Na mne stačí zavolati: Farkaši! A rozmydlím nepřítele na kaši.

A: Apropos! Od čeho máš, Farkaši, tak opuchlou ruku? Snad to není pouze vrstva podkožního tuku?

F: Víš-li co, Alvarez?

A: Jářku, to nevím.

F: Řeknu ti to bez obalu.

A: Nuže – ven s tím!

F: Naše junta

A: Naše junta

F: Nechce míti

A: Nechce míti

F: Nechce míti v čele takového špunta!

A (do publika): Má na mysli mne?

F: Naše pluky

A: Naše pluky

F: Chtějí vládu

A: Chtějí vládu

F: Chtějí vládu silné ruky.

A: Jak si troufá!

F: Silnou ruku Farkaš má,
končí tvoje ankašmá!

A: To zde mi zavání pučem!

F: Abdiguj, nebo tě ztlučem!

A: Co si počít proti zrádci?

Netoužím již po ničem.

Vrátím já se ke své práci.

Budu opět holičem.

(Vyjme z kapsy nůžky a šmiká naprázdno)

F: To ti chválím.

A: Ke své práci.

Ech, vy zrádci,
budu opět holičem...

(Přestřihne Farkašovi nit, na které visí silná ruka)

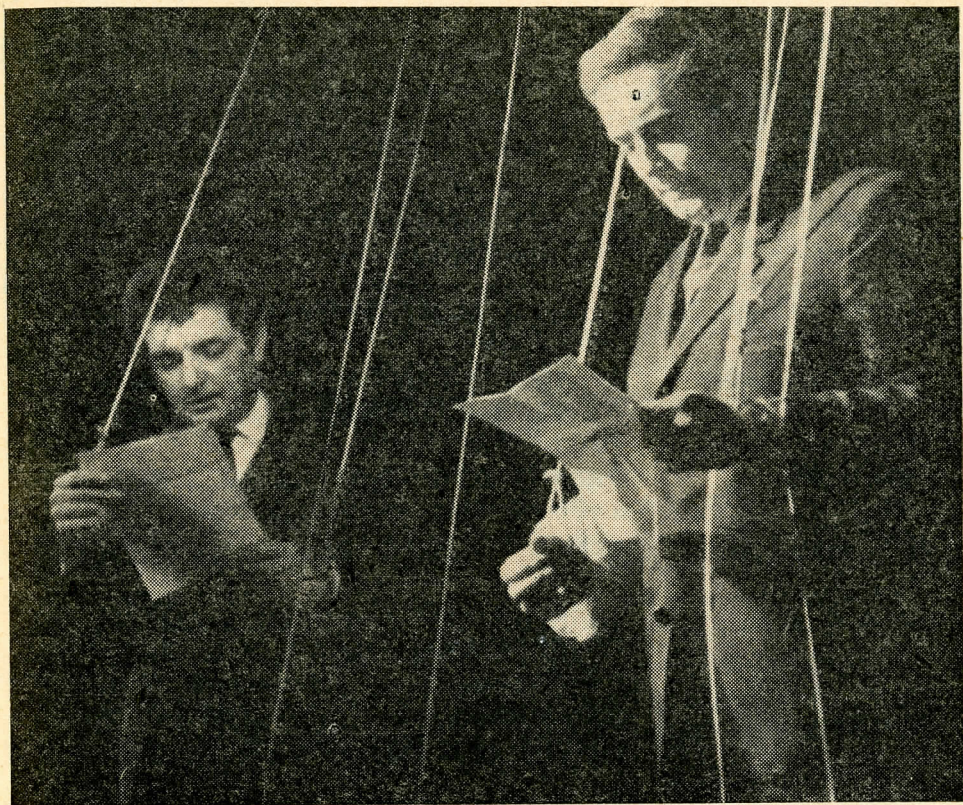
F (zhroucen k jedné straně):

Co si počít s touto paží?

A: To máš za své intriky.

F: Co si počít s touto paží?

A: Budeš lepit pytlíky!

Děkuji oběma kolegům za ukázkou. A panu Smutnému a Vašatovi za vedení.

A jsme u kořene věci. Právě těmto živým loutkám, pane profesore, se v paraguayských loutkářských kruzích začalo říkat **oživlá dřeva!** Tedy žádné samorosty. Byli to prostí bezzemci bez nejmenšího hereckého nadání, což nebylo na závalu, neboť nedotažená gesta mohli vodiči motouzem dotáhnout. A co víc: protože se oživlá dřeva pohybovala po scéně přece jen vlastní silou, mohl Cimrman tyto vodiče směle nahradit polovodiči.

Za zmínku také stojí, že své loutkové herce vyplácel Cimrman v naturálních, a nazýval je proto naturščiky. Byli i takoví, kteří hráli jen za alkoholické nápoje. To byli denaturščici.

Vážení přátelé, Cimrmanovo dílo žije. Jako neuhasitelné plamínky proskakuje jeho génius na severní i jižní polokouli.

Závěrem svého příspěvku bych rád připomněl fakt, který je toho jedinečným svědectvím.

Hru „Loutková junta“, z níž jste viděli ukázkou, zařadil dnešní paraguayský diktátor Alfredo Stroessner do svého indexu zakázaných knih na třetí místo – a to hned za Marxův Kapitál a Hálkovy Večerní písně.

Československé divadelní a literární jednatelství

Vyšehradská 28, Praha 1 - Nové Město

Henry de Montherlant	VELMISTR ŘÁDU SVATÉHO JAKUBA. Přeložil Jiří Konůpek
Ödön von Horváth	POVÍDKY Z VIDEŇSKÉHO LESA. Lidová hra o třech částech. Přeložil Jiří Stach. Texty písní Pavel Kopta.
John B. Priestley	ZAČALO TO V RÁJI. Komédie o třech dějstvích. Přeložila Marie Horská.
Fernando Arrabal	PANICKÉ DIVADLO. Aktovky. Přeložil Jiří Konůpek.
Arthur L. Kopit	TATÍNKU, UBOHÝ TATÍNKU, MAMINKA TĚ POVĚSILA V ŠATNÍKU A MNĚ JE TAK SMUTNO. Tragická fraška. Přeložil Josef Váša.
Tom Stoppard	ROSENKRANTZ A GUILDENSTERN JSOU MRTVI. Přeložil Vladimír Kusín.

Objednávky textů, katalogů a ZPRÁV DILIA, které měsíčně informují o všech novinkách, posílejte na adresu DILIA, distribuční oddělení, Celetná 25, Praha 1 - Staré Město, telefon 628-31.

POP SONGS

obrázková publikace nejpopulárnějších soudobých zpěváků, autorů a orchestrů moderní taneční hudby je opět k dostání. Obsahuje celkem 108 fotografií.

Cena 10,- Kčs

KRONIKA TRAMPSKÉ PÍSNIČKY

je název prvního hudebního magazínu Pantonu. V kapitolách: Na počátku byla písnička, Jak jsem se stal trampským písničkářem, Ve znamení romantiky, Osada stará je naše máma a dalších, vyprávějí starí trampští písničkáři o počátcích trampingu a tramské písničky. Magazín přináší množství dokumentárních fotografií.

Cena 10,- Kčs

ČESKOSLOVENSKÝ BEAT

je další hudební magazín Pantonu, zachycující vývoj beatové hudby a beatových skupin v ČSSR, jejich úspěchy i neúspěchy. Autorem magazínu s mnoha dokumentárními snímky je Jan K. Sýkora.

Cena 10,- Kčs

Uvedené publikace obdržíte ve všech prodejnách n. p. KNIHA, nebo přímo v nakladatelství PANTON, Praha 1, Říční 12.

Z REDUTY:

NEDIVADLO Ivana Vyskočila a jeho přátel (P. Boška, J. Podaného, L. Suchařípy, J. Škvoreckého a dalších) zatím nic neuvádí. Přípravuje se však pilně na novou sezónu.

Zvědavá kamera Čs. televize uvedla hodinový pořad o činnosti olomouckého DEX klubu. Komentátory byli protagonisté Dexu Pavel Dostál a Jaroslav Göbl. Zvědavá kamera ve svém cyklu Návštěva v klubu se jako jediná redakce pravidelně věnuje těm, kteří baví své diváky ne-li zadarmo, pak aspoň levně.

Začátkem dubna se sešel redakční kruh našeho časopisu. Zhodnotil vyšlá čísla letošního ročníku. Pak se trochu hovořilo o tom, co bude. Bude toho dost.

Oprava:

Redakce RMS se touto cestou omlouvá západoněmeckému vydavatelskému „Neue Welt Musikverlag Rolf Budde“, že opomněla z neznalosti připojit k písni Someone To Watch Over Me, zveřejněné v č. 8 loňského ročníku, příslušný copyright.

repertoár malé scény

Vydává ministerstvo kultury a informací v nakladatelství Orbis, n. p. Redakce Repertoáru malé scény a Amatérské scény: Jiří Beneš (vedoucí redaktor), Pavel Bošek, Marie Vašínková. Grafická úprava: Pavel Jasanský. Adresa redakce: Praha 2, Vinohradská 2, telefon 221057. Tiskne Státní tiskárna, závod 2, Praha 2, Slezská 13. Rozšiřuje PNS, objednávky přijímá každá pošta i doručovatel. Vychází měsíčně; cena výtisku 2,50 Kčs. Toto číslo bylo odevzdáno tiskárně 12. dubna 1968. NEOBJEDNANÉ RUKOPISY NEVRACÍME.

© Orbis 1968

Právo k provozování uveřejněných textů žádává Československé divadelní a literární jednatelství, Praha 2, Vyšehradská 28; autorská práva autorů hudebních skladeb chrání Ochranný svaz autorský, Praha 6, Čs. armády 20.

PÍSEŇ O STARÉM HRADU

HUDBA: DRAHOSLAV VOLEJNÍČEK

TEXT: LUDĚK NEKUDA

ZPÍVÁ LUDĚK NEKUDA

Medium fox

Chtěl bych si zakou-pit starej hrad s hláskou a vodním příko-pem,
kdy-by byl na jihu, byl bych rád, neměl bych starost s oto-pem,
pak až bych dal ten dům do ga-la, jmenoval bych tě kom-te-sou,
ty by ses vzneše-ně u-smá-la, chci do svých komnat! Jean kde jsou?
Já smužským sborem bych na hlásce hu-lá-kal ó-du na radost
a o svým štěstí a o lás-ce, že jsem si přived na hrad kost.
Snad žiju v blbým sto-le-tí, o hradu sním jen u ví-na,
zaplatím a sen zas u-le-tí, s komtesou jdeme do ki-na.

DRAHOŠLAV VOLEJNÍČEK SE OD DĚTSTVÍ ZAJÍMAL O HUDBU A HUDBA SE STALA I JEHO POVOLÁNÍM. HRAJE NA ŘADU NÁSTROJŮ A PÍŠE HEZKÉ PÍSNIČKY. TEĎ JE JIŽ TŘETÍM ROKEM REDAKTOREM A DIRIGENTEM OSTRAVSKÉHO ROZHLASOVÉHO ORCHESTRU. SPOLU S FRANTIŠKEM TRNKOU A PAVLEM STAŇKEM SE STARÁ O TO, ABY SE V OSTRAVĚ HRÁLA DOBRÁ MUZIKA.

RMS 5

NAĎA
URBÁNKOVÁ

FOTO P. JASANSKÝ

